

LABOR'S GOAL

National Labor Service

GOSPODARSTVO NEMČIJE IN EUROPE

Nemčija, ki se je hotela na vse načine otresti reparacijskih obvez in je jemala celo inozemske kredite za obnovo celotne gospodarske in s tem tudi politične premoči nad sosednimi državami, je že po prvi svetovni vojni dokazovala, da svetovno gospodarstvo potrebuje za svoj razmah nemško gospodarstvo in da si Evropa ne bo nikoli opomogla, če tudi Nemčija ne obnovi svojega gospodarstva.

Po tej vojni je začela Nemčija zopet brenkati na iste strune. Toda tokrat ne gre tako lahko, ker imajo narodi z Nemčijo že dovolj izkušenj. Poleg tega pa se je Nemčija po tej vojni v teh svojih težnjah kaj kmalu kompromitirala, ker jih zagovarjajo isti mednarodni monopoli, ki so pomagali nacistični Nemčiji in so bili krivi, da si je Nemčija z njihovo pomočjo lahko ustvarila svojo ogromno vojaško moč.

Kmalu po drugi svetovni vojni sta prišla Churchill s svojo "Panevropa" in Marshall s "Evropsko pomočjo" na isto idejo: pričela sta trditi, da je potrebno spraviti Nemčijo na noge, "da se s tem pomaga Evropi".

Zanimivo je pri tem, kako in na kakšen način hočejo Nemci speljati vodo na svoj mlin. Tako je pred kratkim objavil "Vierteljahreshefte für Wirtschaftsforschung" članek v katerem statistično dokazuje, da je v letu 1928 odpadlo na evropsko produkcijo 33% vse svetovne produkcije (v vsej Evropi — izvzemši ZSSR — je prebivalo 18% vsega prebivalstva in to na 4% celotne površine sveta), na Veliko Britanijo 9%, Sovjetsko zvezo 5% in na ZDA 45%. Pri tem je odpadlo v letu 1937 na skupen uvoz hrane in surovin 43.5 milijard RM, od tega na Evropo 28 milijard in na Nemčijo 5 milijard. Z druge strani je pa Nemčija izvažala za 4.9 milijard gotovih izdelkov. Sam članek nemoremo razumeti takole: če hočemo, da se bodo povrnila lepi stari časi, mora Nemčija

Ali vam je naročnina potekla...?

Tekoča številka Proletarca je

2181

Ako je številka tik VAŠEGA imena na NASLOVU na PRVI strani nižja, to pomeni, da vam je naročnina potekla za toliko tednov kolikor je številka v vašem oklepaju nižja od gornje. Prosimo, obnovite jo!

Prihranite nam s tem pri delu in na poštnini!

zavzeti svoje staro mesto.

Brez dvoma ni evropsko gospodarstvo kot celota takšno, kakršno bi moralo biti. Gospodarsko-socialni svet, ki se pri Združenih narodih bavi s socialnimi vprašanji, je kljub številnim nasprotstvom ustanovil 29. marca 1947 Evropsko gospodarsko komisijo z naloge, da "daje pobude za sodelovanje pri nabavi, da usmerja gospodarsko obnovo Evrope tako, da se bo njeno gospodarstvo dvignilo" itd. Tajništvo te komisije, ki ji predseduje švedski škof gospodarski profesor G. Myrdal, je takoj izdelalo poročilo o gospodarskem položaju v Evropi in z njim dokazalo, da je večina evropskih držav dosegla leta 1947 (dve leti po vojni) mnogo višjo stopnjo proizvodnje kot v letu 1920 (dve leti po prvi svetovni vojni), da je Evropa kot celota dosegla v proizvodnji dvig. Nemčija pa padec, tako da je bil indeks evropske proizvodnje v letu 1947 enako 100 (100-leto 1938), z Nemčijo vred pa samo 83.

To poročilo je v glavnem veljalo za obdobje povojnega pomanjkanja v Evropi. Med tem se je Zpad izjavil, da je zelo zaskrbljen zaradi tega, da so se pričeli nekateri njegovi izdelki nabirati po skladiščih, ko ni bilo kupcev. Kako je prišlo do tega? Po poročilih je bil v letu 1948 indeks industrijske proizvodnje v Evropi (brez ZSSR) z Bicono vred 96, brez nje pa 115. V Biconi (katera predstavlja Nemčijo) je bil indeks 83.

Pod Trumanom pa gre Lewisu in UMWA veliko težje. On in unija sta bila obsojena na denarno globo in od takrat se Lewis po navseh svojih najboljših odvetnikov skuša na vse načine izogniti raznim paragrafom v Taft-Hartley zakonu; a ne gre gladko. Vendar pa se bori proti tej protiunijski postavi in proti neprijateljski Trumanovi administraciji uspešneje kot pa se postavlja v bran večina drugih unij.

Vodje UMWA vedo, da smatrajo sovražniki organiziranih premogarjev sedanjí čas za razbičje ali saj za oslabiljenje njihove unije jako ugoden. V odpor proti njim je pred meseci

KDO NAJ ODLOČUJE O BODOČNOSTI DEŽEL IN KONTINENTOV NAŠE OBLE?

Po vsem svetu je razširjeno upravičeno mnenje, da je tekma za kontrolo nad njim med dvema taborama: eden ima svoj stan v Moskvi — drugi v Washingtonu s filijalkami v Londonu, Vatikani in v Parizu.

Winston Churchill pravi, da smo sedaj v "ameriškem stoletju". Amerika ima prvenstvo vsled svojega bogastva, vsled svoje oborožene sile, vsled zlata, ki si ga je nabrala iz vseh krajev sveta in vsled svoje brezprimerne produkcije v industriji in v agrikulturi. Ni je dežele, ki se ji bi mogla primerjati — ne v stari, ne v novejši zgodovini, niti ne danes. Vendar pa je na svetu še neka druga dežela, ki jo skuša dohiteti, in to je USSR.

V produkciji, v umnem poljedelstvu, v prometnem sistemu in še v marsičem je še daleč za Stricom Samom. A ga dohiteva. Vendar je še v veliki razdalji. Churchill je v Moskvi smatral za svojega hujšaka, toda je le tekmovalca, ker stari Winston veruje v anglo-ameriško svetovno nadvlado, Kreml pa jo hoče preprečiti.

Kreml nadvladuje slovanske dežele. In jih tudi disciplinira. Dokaz je njegov brezobzirni boj proti Titu, češ, da se je udal "zapadnim imperializmom", kršil disciplino in postal "renegat".

Zapadu je ta boj med Beogradom in Moskva kar všeč. Na obeh straneh vedo, da je Kominform v tem spopadu le firma — kajti boj je Kreml proti Titu — druge vlade sovjetskega bloka ki so Moskvi zveste ostale — Kremlu le pomagajo. Te so Albanija, Bolgarija, Madžarska, Romunija, Poljska in Čehoslovaška. In pomagajo Kremlu v tem boju komunistične stranke v drugih deželah, največ v Italiji, kar italijanskim komunistom z nacionalističnega stališča zelo dobro dene.

Enako avstrijskim komunistom, ker se je sovjetska delegacija na zadnji mirovni konferenci glede bodočnosti Avstrije pridružila Angliji, Ameriki in Franciji, ki so vse zoper, da bi Jugoslavija dobila slovenski del Karške ali pa tolikšne vojne odškodnine, kakršne zahteva in do katerih je po svojem prepričanju povsem upravičena.

V sovjetskem bloku so v tekmi med zapadom in vzhodom precejna nesoglasja, kar priča ne samo silovit boj kominforma proti Titu, temveč tudi eksekucije proti "titovcem" v Albaniji, sedanja obravnava proti bivšim vodilnim članom komunističnega-količjskega režima na Madžarskem, in pa napetost v Bolgariji in Romuniji. Titov režim je v propagandi dobro izvežban — učil se je v Moskvi in drugje, in tako ta mala dežela dela vsled svojega odpora Moskvi v zapadnih deželah veliko veselja.

Toda kaj pa po zapadu? V Italiji je napetost v notranjih političnih in ekonomskih razmerah. Erfako v Franciji. V zapadni Nemčiji in na Japonskem je Washington za enkrat utrjen — a tudi v njima mu ta vpliv prizadeva visoke stroške, ki jih ne bo mogel plačevati leto za letom.

Najboljše torej bi bilo — po mnenju mnogih militaristov pri nas in v drugih državah zapadnega bloka, naj se odloči Washington za skrajno sredstvo: Stori naj napad ala Pearl Harbor. O tem je nedavno zelo resno predaval neki ameriški vojni veštak, ki je dokazoval, da lahko v par dneh uničimo z atomskimi bom-

(Konec na 4. strani.)

"Medene dobe" delavskih unij v USA ni več

Kmalu po nastopu predsednika Roosevelta v svojo službo je dobilo ameriško unijsko gibanje v njemu močno zaslanbo, ki jo je od kraja najbolje uporabljal unija premogarjev pod vodstvom Johna L. Lewisa. Ni mu bil hvaležen in se z njim skregal ter mu nasprotoval v volilnih bojih.

Pod Trumanom pa gre Lewisu in UMWA veliko težje. On in unija sta bila obsojena na denarno globo in od takrat se Lewis po navseh svojih najboljših odvetnikov skuša na vse načine izogniti raznim paragrafom v Taft-Hartley zakonu; a ne gre gladko. Vendar pa se bori proti tej protiunijski postavi in proti neprijateljski Trumanovi administraciji uspešneje kot pa se postavlja v bran večina drugih unij.

Vodje UMWA vedo, da smatrajo sovražniki organiziranih premogarjev sedanjí čas za razbičje ali saj za oslabiljenje njihove unije jako ugoden. V odpor proti njim je pred meseci

odbor. UMW (ali bolje — J. L. Lewis) izdal odlok, naj si vsi premogarji vzamejo počitnice — vsi naenkrat. "Počitnice" niso stavka toda rovi so "počivali" kakor bi v stavki. Rezultat je bil isti — premoška ni bilo ven in naloge so se skrele.

Po "počitnicah" so se premogarji vrnili, a delajo sedaj v premogovnikih vzhodno od Missisippija samo po tri dni na teden — kakor jim je naročila unija. Na ta način je preprečila kupčenje zaloga črnega kuriva in se s tem položje pripravila na boj, ki je z operatorji neizbežen — če ne toliko drugje posebno v južnih državah. Pogodba z njimi je potekla že dolgo tega, a ni še bila obnovljena. Po stari pogodbi plačujejo premogovniške družbe od vsake tone nakopane premoga 20c v penzijski sklad za premogarje. Prejemajo po 65 let starosti iz njega po \$100 na mesec. Toda premogovniške družbe na jugu so v pokojninski sklad nehalne plačevati — z izgovorom, da ker z unijo nimajo pogodbe, niso uniji ali ka-

kemu njenemu skladu ničesar dolžne. Tako se je sklad zmanjšal in vrh tega je nastal v njegovi upravi še drug spor. Unija ima namreč nad njim le delno kontrolo ker v upravi so zastopniki tudi družbe, katerih zastopnik pa z zastopniki UMW noče več "kooperirati".

Minuli ponedeljek so premogarji vsled tega izostali z dela popolnoma, češ, ako ne bo penzij za naše stare člane, ne bomo delali.

Težavno stališče ima tudi predsednik unije jeklarskih delavcev Philip Murray. Vprašal je že pred meseci v imenu unije jeklarske družbe za povišanje mezde 30c na uro, in od tega zvišanja naj bi šlo 10c na uro od vsakega delavca v pokojninski in bolniški sklad.

Družbe so zahtevo odločno zavrnile in sledila bi stavka, ako je ne bi bil zadnji moment preprečil Truman s imenovanjem proučevalne komisije. Ta je svoje delo pred par tedni dokončala ter izjavila, da je proti zvi-

Mnogo nesreč na cestah in drugje so si ljudje sami krivi

Biro National Safety Council, ki sestavlja statistike o nezgodah vseh vrst, je objavil poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo lani ubitih v njih 98,000 ljudi, 10,300,000 je bilo poškodovanih in stroški Zed. držav so s temi nezgodami znašali povprečno \$14,000 na minuto.

Smrtnih ponesreč je bilo 67 na vsakih sto tisoč prebivalcev, kar je dobro pomisliti, ker to nam predi, kako velik odstotek ljudi je izpostavljen nevarnosti smrtne ponesreče, še bolj pa telesnim poškodbam.

Stroški teh ponesreč lani v Zed. državah so znašali glasom iste avtoritete \$7,400,000,000, ali \$300,000,000 več kakor leto prej. Poškodovani delavci so v času zdravljenja izgubili na mezdi \$2,500,000,000, izgube na uničeni lastnini so znašale nad eno milijardo dolarjev in požari pa so napravili \$750,000,000 škodo. Zdravniški stroški poškodovanih oseb so znašali \$500,000,000.

Veliko nesreč je neprepredljivih. A mnogo pa se jih dogodi po nepaznosti. Inženir, ki je vozil brzovlak po progi Burlington in se zaletel v drug potniški vlak, ker je vsled poškodbe lokomotive obstal, je ubil precej ljudi in kot je rekla tedaj preiskovalna komisija, "po svoji krivdi, ki ni pazil na signale, ki so mu bili znamenje, da naj hitrost zmanjša toliko, da bi lahko naglo ustavil. Sofer avtobusa, ki je bil poln potnikov, je v dremavici ponoči telebnil v cemetno ograjo nekega mostu in posledica — številni potnikov ubitih, mnogo ranjenih.

Mladi in stari avtomobilisti, ki drve po ameriških cestah kakor da bi se jim res hana godilo, ubijajo drug drugega in na stotine se jih poškoduje. O čemem so ob svoje avto, kar se mnogi toliko razbijejo, da niso za druga koto za staro železo.

Izgleda, da je v tem oziru vsako leto slabše, ker se nesreče množijo posebno ob praznikih — na primer letos ob Delavskem prazniku, ko je bilo smrtnih nesreč nad 500 ali več kot še kdaj na ameriških cestah v treh skupnih dnevih.

Morda bomo kmalu postali tak narod kot Kitajci, kjer je življenje brez cene in niče ne porajta kaj prida na varnost drugega človeka.

Porabite vsako priložnost v zbiranju listu v podporo. Kjerkoli se jo naši prijatelji poslužijo, imajo uspeh.

Imeli ga boste tudi vi in ob enem pomagali Proletarcu.

Filozof očetovsko varuje resnico; zavija jo v taničo. — Satirik jo po sili oplodi.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Anglija je minulo nedeljo znižala vrednost svojemu funtu šterlingu s \$4.04 na \$2.80. Šterlinga je to "pričakovano", a vendar "nepričakovano". Celo nekateri finančni krogi v Parizu, v New Yorku in v Londonu so bili presenečeni. A brez vzroka. Take manipulacije so v gospodarstvu posameznih dežel in v vsega sveta že zelo star stvar.

V Moskvi tolmačijo znižanje vrednosti funta šterlinga za nov dokaz polomije kapitalizma. In je res v polomiji. Toda v Londonu odgovarjajo, da ima funt šterling v domači ekonomiji isto vrednost kakor prej — znižana mu je vrednost le v dolarski izmeni. Nato kritiki, ki se pripravljajo z Moskvo, tolmačijo, da je Rusija znižala vrednost svojega rublja kmalu po vojni — in to za domače prebivalstvo, ne pa v trgovini z inozemstvom. Vsak prebivalec je moral svoje stare prihranjene rublje izročiti vladi a dobil pa je povračilo nove — toda manj. Kajti med vojno je nastala v Sovjetski zvezi velika inflacija, rublje so tiskali na pretek in treba jih je bilo vsled želje po stabilizaciji vzeti ven iz prometa. Tako je storila tudi Francija s svojimi franki, Italija s svojimi medvojnimi lirami, Jugoslavija z dinarji itd. Ves svet je ekonomsko bolan in vse dežele skušajo okrevati vsaka na svoj način — ene s podraževanjem industriji, druge z odvezovanjem vse privatne lastnine brez odškodnine, Anglija s podraževanjem proti odškodnini — a vendar je svet iz reda, v negotovosti in v mrzli vojni med zapadom in vzhodom, vzhod pa še posebej v mrzli vojni med kominformom in Titom. Poletje je pri kraju, pridelki večinoma pospravljeni in bilo jih je obilo za vse, ako bi Združeni narodi, ki sedaj zborujejo v New Yorku, bili res vzajemna organizacija.

Angleški funt šterling je bil do prve svetovne vojne vodilna denarna enota. Večina sveta je uravnavala svoj denar po angleškem kurzu. Ime ima po svojem starodavnem saksonskem denarnem predniku, ki se je imenoval "pound of silver". Tudi šterling pomeni srebro, a je pozneje "pound sterling" temeljil na vrednosti zlate kovine. London je bil svetovno finančno središče, kjer so s pomočjo denarja in angleške pomorske imperialistične sile odločali usodo mnogih dežel in narodov. To je sedaj zgodovina. Pound sterling je še velik denar — ako ga imaš, vsak je v naši valuti vreden, kot že rečeno, \$2.80, a tudi ta vrednost je zgolj umetna, zgrajena z ameriško zaščito. Nekdanji močnejši pound sterling je nadomestil ameriški "dollar". Kaj bo v tem finančnem meteužu z njim, se tudi ne ve. Pod Rooseveltom mu je bila vrednost zelo znižana, namreč v mednarodnem prometu, s tem, da je vlada odpoklicala ves zlat denar in odločila, da bo v bodoče za unčo zlata plačala \$35 namesto \$20 kot ga je plačevala prej. Za navadnega človeka, ki se peča le z majhnih denarjem in z domačimi groceristi ter mesarji, te mednarodne manipulacije z valutami nimajo smisla. Sploh so mu uganka. Toda med državami, ki morajo mednarodno trgovati, pa so to težke stvari, dasi za visoke finančnike lahko razumljive.

Ravnatelj jeklarskih korporacij so vsi deležni penzij čim se odločijo iti v pokoj. Plača jim jih družba, kateri so načeljevali — pravijo da na stroške delničarjev, kar ni res, ker delničarji kot taki ničesar ne producirajo. Pokojnine jim plača jeklarski delavci in sploh vsi, ki kaj producirajo za ameriški železniški kolos. Ti ravnatelji prejemajo od \$15,000 do \$55,000 na leto in vse je v redu. A ko so delavci vprašali pri bodo tudi oni deležni nekaj profita od bogastev, ki jih producirajo, je pa bil takoj "ogjenj v strehi". Kako neki si upajo jeklarski delavci

(Konec na 5. strani.)

Nekaj o naših stvareh

Konferenca illinoiškega-wisconsinskega okrožja Prosetne matice, ki se bo vršila v nedeljo 30. oktobra v Milwaukeeju, bo jako važna vsled posebnih razmer, ki so nastale po svetu in imajo vsled tega svoje posledice ter vplive tudi med nami — namreč v naši javnosti. Podana bodo razna poročila ter referati o položaju; namreč o položaju med nami, v Zed. državah v splošnem, v Jugoslaviji in drugje.

Zato je potrebno, da se nas čimveč snide skupaj in da skupno razmotrivamo tudi o naših stvareh, ne samo da pišemo o svetovnih problemih.

Vsa pridružena društva v omenjenem okrožju ter druge organizacije Prosetne matice so prejela vabila, da naj izvolijo zastopnike. Vsako društvo jih sme poslati kolikor jih želi. Torej ne pozabite na sejah v oktobru izvoliti delegate na to konferenco.

V petek ta teden (23. sept.) bo v SDC v Chicagu seja kluba št. 1. JSZ. Nekaj o tem je v dopisu na drugem mestu. Pridite vsi.

Minulo nedeljo se je vršila na vrtu Slovenskega narodnega doma v Waukeganu balinarska tekma. Morda stvar ne spada v tale okvir — toda jo je vredno omeniti zato, ker je bila udeležba izredno velika — ne samo s strani balinarjev temveč tudi drugih gostov je bilo obilo. Prevladovala je družabnost in posetniki so bili večinoma ljudje, ki so aktivni v naprednih društvi ter v raznih drugih naših ustanovah.

V tej številki je precej pisanja o položaju v Evropi, posebno o Jugoslaviji in maršalu Titu, in pa nekaj tolmačenja o politični in ekonomski vihri, ki divja po svetu.

Nekateri vprašujejo, čemu ni več pisem, polnih hvale o novi Jugoslaviji, kakršna so priobčali napredni slovenski dnevniki po osvoboditvi Jugoslavije. Mi pojasnujemo, da zato ne, ker je država v razvojnem prevratu in vsak tak prevrat se rodi v bolečinah. So seveda tudi vnani vzroki — glavni sedaj boj Kominforma proti Titu, ekonomski bojkot proti njemu itd., kar skušamo v tem listu tolmačiti čitateljem po naših najboljših močeh. Čitajte in širite Proletarcal

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobitve v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2-2864

Varnostne odredbe "uveljavljane" največkrat ko je že prepozno

V soboto ponoči 17. sept. se je v Torontu, Kanada, na ladji Noronic dogodil požar. Bila je polna turistov, ki so bili večinoma iz Detroita in Clevelanda. Goreti je pričelo po polnoči. Mnogo potnikov je že spalo, drugi so rajali in plesali.

Ogñj se je hipoma širil in v nekaj minutah je bila vsa ladja v plamenih. Nad sto potnikov je izgubilo življenje.

Oblast v Torontu je takoj uvedla preiskavo. Dognala je, da je bilo na ladji nad 500 potnikov in kakih 200 uslužbencev. Dalje je dognala, da so bile naprave proti ognju, ki bi morale pričeti avtomatično delovati, iz reda. Predno so prišli v pristan mestni gasilci, je bilo že prepozno. A vendar se je veliko potnikov in ladijinega osebja rešilo, ker je bila tik pomola. "A kaj, ako se bi požar zgodil kje daleč na vodi? Le malokdo bi se mogel rešiti.

Cemu merodajne oblasti v Zed. državah in v Kanadi dovoljujejo takim mišjim pastem kot je bila ladja Noronic prevažati potnike?

Kako so mogli inspektorji — ameriški in kanadski — sploh kdaj izjaviti, da je ladja varna proti ognju — oziroma da so naprave za gašenje v slučaju požara v redu?

Sedaj seveda "inspektorji" brze po drugih potniških ladjah in lastnikom narekujejo, da to in to ni v redu in kakšne naj bodo gasilne naprave.

Družba, ki je lastovala ladjo Noronic, jo je obratovala za profit. Imela je na ladji točilnice, plesno dvorano in razne salone, kjer se potniki zabavajo in izgubljajo denar v hazardnih igrah. Ravnatelji družbe so vedeli, da so možnosti za požar velike, a ob enem so špekulirali, da se ne dogodi, da bo ladijino osebje vedno budno in ako je prišel "inspektor" ter kaj kritiziral, saj se ga lahko odpravi z zagotovilom, da se bo njegove nasvete izvršilo in v slovo se mu lahko še kaj stisne v roko.

Posledica — par sto mrtvih.

Pred nekaj leti se je zgodil v Chicagu v hotelu LaSalle velik požar. Bilo je pozno zvečer. Mnogo gostov je izgubilo življenje. Ta hotel je bil oglašen za varnega proti ognju in mestni inspektorji, ki prihajajo periodično vršiti svoje preiskovalno delo, so nekaj dni prej to potrdili. Toda ko je pričelo v pritličju goreti, je bilo hipoma vse v plamenih. Kot običajno, je bila uvedena preiskava in v nji je oblast dognala, da hotelsko uprava ni vršila odredb za varnost proti ognju in da so bili mestni inspektorji "površni" ker sicer po svojih pregledih ne bi izjavljali, da je vse v redu. Ampak vsak mestni uradnik od župana navzdol ve, da se "inspektorja" lahko odpravi z obljubo in pa z malo "nagrado" za njegovo "paznost".

Seveda — po požaru so postali vsi "inspektorji" budni, pregledali vse hotele v mestu in nekaj so jih celo zaprli, z navodilom lastnikom, da jih bodo smeli spet odpreti šele ko izvrše razne predelave, tako da bo poslopje varno pred ognjem. A kdor pozna to mesto ve, da je v njemu še vse polno hotelov in velikih stanovanjskih hiš, ki so mišne za stanovalce.

V južnem Illinoisu se je pred nekaj leti dogodila eksplozija v premogovniku. Par sto ljudi je izgubilo življenje in nji. Takratni governor Green je odredil "strogo" preiskavo in istotako je preiskovala rudniška oblast zvezne vlade. Dognali so, da je bil državni rudniški inspektor v rovu dober teden pred eksplozijo in v svojem poročilu rudniškemu biroju izjavil, da so vse varnostne naprave v redu. A ob enem so se v preiskavi morali pečati tudi z izjavo unije premogarjev UMW. V nji je bilo ugotovljeno, da je unija o tistem premogovniku vladi v Springfield večkrat poročala, da so naprave za zračenje in za škropljenje iz reda, oziroma da jih sploh ni in da so življenja rudarjev vsled tega vsak moment v nevarnosti.

Nekaj časa potem so rudniški inspektorji bili budnejši v drugih rovi, a vsako katastrofo se končno pozabi in tako se pozabi tudi na varnostne odredbe in naprave, ker stanejo denar. Je sicer boljše kakor je bilo, toda ne po zaslugi lastnikov temveč vsled pritiskov organiziranega delavstva in javnosti.

Boj zveze zdravnikov proti "socializiranju medicine"

Ničesar delavčevega žepa ne izčrpa bolj kot bolezn v družini. Zdravnik, operacija, zdravila, bolnišnica — vse to je drago toliko da boli. Marsikak delavec je prišel v bolnišnico ob vse prihranke in družine ob posestvo in šele ko si ob vse, ter morda vzamejo v okrajno bolnišnico na javne stroške. To so na žalost izkusili že nešteti delavci.

To ve tudi zvezna vlada, vsaka mestna in okrajna uprava kakor tudi vlade posameznih držav.

Kako obvarovati delavske družine pred tem zlom? Socialisti so imeli odgovor na to od vsega začetka: z javnim zdravstvom! Toda oblast je bila gluha in šele pokojni predsednik Roosevelt se je pričel pečati s tem problemom, toda vsled vojne se ni storilo nič.

Po vojni pa je predsednik Truman uvrstil v svoj program — v takozvani "fair deal" tudi socialno zavarovanje za slučaje bolezni. Vsi bi v ta namen skupno plačevali in tako bi človeka, kadar zbolí, ne skrbele, kje bo vzel da bo plačal zdravnika in bolnišnico.

V kongresu je bil predlagan tak zdravstveni načrt in Truman ga je priporočil v sprejem s posebno poslanico. Toda je ostal na

Ameriški avtomobili za Slovenijo

Slika nam predstavlja dva avtovoza tipa Willys-Overland, slikana pred poslopjem tvrdke v Toledo, Ohio. Kupil ju je Slovenski ameriški narodni svet, kot je razvidno iz napisa na vsakem avtu, enega za glavni odbor Rdečega križa Slovenije na račun sklada za zdravila, drugega pa za otroško kliniko v Ljubljani na račun sklada za otroško bolnišnico.

Odpeljana sta bila v Jugoslavijo meseca avgusta t. l. na ladji S. S. Gorica.

ANTON UDOVIČ

POGOVOR S ČITATELJI IN ZASTOPNIKI

Minuli teden sem pisal o oglaših v Družinski kolektar, da dobitim neenako število oglasov od naših zastopnikov, in to se nadaljuje. Ko sem minuli teden poslal dotični dopis v tiskarno, je prišlo od Louis Barboricha iz Milwaukee pet oglasov in nekaj dni za tem je pa George Smrekar iz W. Aliquippa, Pa., poslal tri. Toraj nekaj bo v praznoverju — o katerem sem zadnjič pisal. Edini, ki je do zdaj poslal enako število — to je štiri oglašje je bil Anton Zornik, o katerem sem že minuli teden pisal, in s tem je menda zaključil svoje nabiranje oglasov za prihodnji letnik. Skoda — pa kaj, ko se ne da pomagati! Vem, da je tudi njemu težko, ko ne more nadaljevati; pa mogoče pride še čas, da bo šel zopet na pot — saj želimo tako. Človek bi zmoli par očenašev, ko bi kaj pomagalo, tako pa mora le skromna želja zadostovati. To pa ne velja samo za Zornika. Vsi naši starejši zastopniki bodo prej ali slej pisali slična pisma, kot sem ga prejel od Toneta. Potožili bodo svoje težave in povedali, da ne morejo več. Kdo jih bo nadomestil? Ali so ti ljudje edini, na katerih stoji bodočnost naših ustanov, naših naprednih listov? Saj nas ni tako malo, da ne bi mogli še iti naprej tudi ako tu pa tam kak steber odneha.

Večni popotnik Tone Jankovich iz Clevelanda me je precej trdo prijel z vprašanjem, če bomo letos izdali Družinski kolektar kjer se praši. Je nekaj socialno čutečih kongresnikov in senatorjev, ki se poganjajo zanj, a večini pa je zoprno vse, kar diši po "socializmu". Najbolj pa je proti Trumanovemu predlogu nastopila zveza zdravnikov. Naložila je svojim članom po \$25 izrednega assessmenta v ta namen in potrosila je dosedaj v svoji propagandi proti "socializiranju medicine" že nad pol milijona dolarjev.

V radiu, v tisku in v predavanjih ta zveza dokazuje, da bi sprejem Trumanovega zdravstvenega načrta odprl vrata na stečaj socializmu in vse naše svobodščine bi šle "k vragu". In kmalu nato bi bilo tudi svobodnega podjetništva konec. Strašno! Zveza zdravnikov dokazuje, da ako se Trumanov načrt sprejme v postavo, bodo zdravniki postali navadni vladni uslužbenci in da bodo morali zdraviti kogarkoli in plačani bodo iz vladne blagajne. Tudi bolnišnice bodo izgubile svojo "svobodo" in neodvisnost. Sploh bi "socializiranje" medicine pomenilo silen korak v "totalitarizem".

Znano je, da večina zdravnikov že vsled svojega poklica "nima srca". Pri zdravljenju bolnikov, v operacijah in v prisostvanju umiranju bolnikov se utrdijo in ob enem računajo ter si delajo izven svojega poklica življenje kolikor mogoče udobno. Z reveži se ne pečajo. In kadar revež zbolí, pa naj si pomaga v kako občinsko bolnico ali pa v kak dobroteljni zavod. S tem se briga zdravnikov za javno zdravstvo neha.

Vendar pa je Trumanov načrt povsem nedolžna stvar. Država ne bi bila — ako ga kongres sprejme — nič bližje socializmu kakor je Anglija, ki že ima tak zdravstveni zakon.

Proti "socializiranju medicine" so tudi milijonarski lastniki velikih ameriških časopisov. Kaj briga bogataše kako vsled pomankanja zdravniške oskrbe reveži umirajo! Glavno je, da privilegij ostane svoboda kupčičti bogastva in žeti dobičke nemoteno.

Vzrok, da se kongres za javno zdravstvo tako malo briga je politična nezavednost ameriškega delavstva. Dokler se unije ne bodo začele pečati s politiko vse drugače kot pa se sedaj, se zakonodajne s socialnimi problemi ne bodo pečale pač pa se gnjavile s "subverzneži", z bojem proti "komunizmu" in takimi rečmi. Čas je, da voditelji unije to spoznajo in prično tudi politično stati na svojih nogah.

kot pa narodu.

Koliko pa je napredoval naš narod v zadnjih štiri sto letih? Koliko krvi je prelil — za koga? Kadar se je boril v vojnah, je bil opremljen z najmodernejšim orožjem tiste dobe — a ko je pa prišel domov, je oral z lesenim plugom, in to generacija za generacijo — brez kake spremembe, brez izboljšanja. Bilo je — "Kar se je Janezek naučil, to je Janez znal." Ves ostali takozvani civilizirani svet si je izboljšal svoj položaj več ali manj, samo pri nas pa eno in isto — posebno na Dolenjskem. Nobene industrije, nobenega kulturnega razvoja, ki bi na splošno vplival na mladino; ker obstanek je prvi. Vsak bajtar je imel po božji volji po pet, šest in še več otrok, katere so oni kmetje, ki so rabili pastirje, hlapce in dekle, lahko dobili skoro zastoj in marsikje še ob zelo slabi hrani, jih gonili "kot vrag polhe", kot so rekli stari ljudje. Vsaka stvar ima svoj konec, pravi pregovor. Tako je tudi temu prvi konec v domovini. Danes tam grade svojo industrijo, da bodo revnejši lahko doma kruh služili; posebno se žda, ko ni več Amerike, v katero bi se lahko naselili oni, ki niso bili zadovoljni doma ali si pa niso mogli poštenega življenja narediti na domačih tleh. Danes v Ameriko lahko prihajajo le še begunci, ki pa tudi niso vsi zadovoljni znjo. Mi, ki smo šli po svetu, nismo dobili ničesar zastoj; še življenja si nimaš prilike narediti, če nimaš kakega dobička od tvojega dela. Kaj je bila Amerika pred mnogimi leti in kaj danes? Kdo je vse to naredil? Ali ne ljudje? Ali se ne da tudi kje druge ustvariti Ameriko, kot samo tu? Ako naredim na dan sto, ali ti soč kosov gotovega predmeta, ali bi ne mogel isto vršiti na domačih tleh, če bi mi bila prilika dana?

Priznam, da imam tukaj boljše življenje kot sem ga imel v domovini, saj bil sem eden izmed nižjih, izmed revnejših slojev, in po kmetskem mišljenju; in po božjih zakonih saj tako mi je bilo rečeno, ne bi mogel biti nikoli enakopraven kmetu, ki je imel pet glav živine v hlevu. Tam so ti hoteli zabiti v glavo, da ko si se rodil berač, da tako ostaneš vse svoje življenje. To je strašna obsodba za malega človeka, ki ima čut, mogoče globoki čut. Te obsodbe se je ta mali človek hotel iznebiti, hotel si je rešiti večnega pečata, ki mu je bil vtisnjen ob rojstvu. Zakaj se je boril s tako levjo hrabrostjo? Zato, ker je mislil, da se mora rešiti onega pečata, ali pa v smrt. Priznali mi boste, da so bili ti revni v večini v borbi za svobodo.

Mogoče danes ni tako kot so želeli in mogoče celo sanjali, a dovolj so sami gospodarji na svoji zemlji, si jo lahko preurede tako, da bo za dobrobit splošnega naroda, lahko ustvarjajo kar prej niso mogli, ko so njim drugi gospodarili. Ako delajo napake, naj jih sami popravljajo: Kaj je bolje in bolj potrebno, bodo časoma sami spoznali in si po svoje uredili. Upam in želim, da ima naš človek več veljave pri svojih, kot bi jo imel pri drugih tujih gospodarjih. Da

Joško Oven:

RAZGOVORI

Ernie Hill, časnikarski poročevalec v Argentini pravi, da pričakujejo tam izbruh tretje svetovne vojne v prihodnjih dveh mesecih. V svojem poročilu razpravlja, da so višji argentinski politični in vojaški krogi popolnoma prepričani, da smores na pragu nove vojne. Za razloge naštevajo različne stvari, katere se vedno vrše pred izbruhom konflikta. V Washingtonu pravijo, da ne vedo prav ničesar o tem. Nasprotno, po njihovih mislih je danes manj vzrokov za takojšnji konflikt kot pa jih je bilo zadnje leto.

Argentinski Peron, katerega "peso" je zadnje tedne padel precej globoko, si seveda želi nekaj podobnega. Isto tako o Čiang Kajšek na Kitajskem. Mnogo "demokratskih" priseljencev, "razseljencev" iz Evrope, tudi mi Slovenci jih imamo precejno število — si žele nekaj podobnega. Po njihovih mislih je samo vojna, katere jim lahko povrne izgubljeno oblast.

V Vatikanu je že vse pripravljeno, da dobi to klanje križarsko obleko. Ali nekaj je kar še lahko reši svet. In to je, da ti ljudje končno ne odločujejo.

V Washingtonu je rožljanje s sabljo precej ponehalo. Imajo pač druge skrbi. Eno večjih skrbi so volitve v prihodnjem letu. Kot kaže, bo precej akcije. Zalostno je pač, da se nismo popolnoma nič poboljšali od zadnjih volitev. Mislim na nas delavce. O kakšni večji progresivni akciji katera bi zares prinesla uspeh, z današnjimi unijskimi vodji na krmilu saj za danes ni misliti. Edino če pride zares do večje politične krize, katera bi te ljudi zdravila, bi bilo, upati na kakšno večjo akcijo.

Na ekonomskem polju je malo boljše. Seve, jeklarska kriza še ni rešena, isto tako ne premogarska. In ne ve se kakšno stališče zavzamejo avtomobilski delavci. Vprašanje je seveda glede četrtega povzika plač.

Po svetu

Kadar koli čitam o kakšni zmagi kitajske narodne (Kajškove) armade, vem, da tistemu poročilu sledi drugi dan poročilo o njenem porazu. To je že postal navaden maksimum. In tem ljudem je naša vlada darovala več kot tri milijarde dolarjev.

Na Grškem so tudi potihnili o tistih velikih zmagah, o katerih se je precej pisalo v ameriških listih. Čudno, z vsem tistim denarjem, orožjem in bojnimi letali, katere dobivajo od nas — je po njihovih poročilih še vedno isto število gerilcev v gorah kot v prejšnjih časih. Pač nekaj narobe.

Na žalost, kriza med Jugoslavijo in Sovjeti še ni končana, pač pa dobiva vedno resnejšo obliko. O tem več prihodnjič.

Smrt umetnika

V majhni notici v našem časopisu sem opazil, da je v Mehiki umrl eden največjih ne samo njihovih pač pa svetovnih umetnikov — Jose Clemente Oroscio.

O tem človeku, kateri je dobil svetovni sloves sem pisal več v našem Družinskem kolektarju. Oroscio je spadal v slovití trojici mehiški umetnikov Diego Rivera, David Alfaro Siqueiros in Jose Clemente Oroscio. Ti trije so bili ne samo stvaritelji nove revolucionarne umetnosti v Mehiki, ampak tudi nje apostoli. Mehiška republika se je zavedala velikosti in slovesa njegove umrlega umetnika ter mu je priredila državni pogreb. Oroscio je umrl ravno v času, ko se je v Mexico Cityju vršil mirovni kongres, kateri je v današnjih izvenrednih časih bil zares potreben.

O zgodovini Mehike (nadaljevanje)

Porfirio Diaz se je rodil leta 1830 v istem kraju kot se je rodil Benito Juarez — v Oaxaca. Dočim je bil Juarez čistokrvni Indijanec zapovednega rodu, je bil Diaz mešane krvi rodu Mikstekov. Kot Juarez je imel mladi

se mu deli pravica v večji meri, kot bi jo delil tujec. Upam, da ne bodo sedanji težki dnevi ubili dušo našega naroda.

Toliko za danes, še kaj o tem pozneje.

Vas pozdravljam,

— Anton Udovč

Porfirio isto borbo za izobrazbo ter za obstanek. Charleston Beals obirno piše v svoji biografiji Diaz o tem človeku, kateri je petinideset let gospodoval kot absolutni diktator v Mehiki, v času ko je Mehika deloma prešla iz kolonijalne oblike v pol moderno državo. Ta zgodovina je dolga in je ne bomo tu ponavljali. Zgodovina ko je tuji kapital pravice zavzel to delo in nje glavni državljani — Indijanci izgubili še tiste pravice katere mu je zapustil španski osvovjalec, je znana. Navidezno je izgledala kot moderna civilizirana država in nje diktator Diaz, kot dober velikodušni vladar. Amerika ter vse evropske države so ga obsipale z odlikovanji in darili ter ob enem sesali kri mehiškemu peonu. Da, dolga je ta zgodovina vse do leta 1911, ko je padla Diazova vlada. In vendar je bil Porfirio Diaz v svoji mladosti ne samo revolucionar ampak tudi najboljši poveljnik v Juarezovi armadi ter njegov najvestejši prijatelj. (Dalje v prihodnji številki.)

Naše gibanje

V zadnji številki Proletarca ima naš upravitelj zelo lepo poročilo. In zakaj ne! Odziv naših prijateljev in somišljenikov po deželi je v resnici razveseljav. Fantje v Girardu, Anton Shular in John Spilar na Nadini prireditvi v Chicagu ter cela dolga vrsta drugih je prispevala res lepo svoto v naš tiskovni sklad. Jože Korsic iz Detroita poroča, da so tam na delu, da se nekaj sličnega napravi v njihovem mestu. Dokler bo Proletarec imel take prijatelje bo še dolgo živel. Tudi tukaj v Chicagu bo treba prirediti nekaj posebnega v korist našemu listu še to jesen, ali pa zgodaj v pomladi. Ne samo, da se s takimi prireditvami pomaga našemu listu ampak se s tem krije vrzel na našem kulturnem polju, katera postaja siromašnejša od leta do leta.

Casih si mislim, kako bi bilo lepo če bi naši delovski listi imeli zares vso priliko za neoviran obstanek. Ni finančnih skrbi, samo eno nalogo, kako izboljšati svoje gradivo. Kajpada, to so samo sanje, katere se niso uresničile še pri nobenem delavskem socialističnem listu. Zato ne preostaja drugega kot da nadaljujemo s svojim delom kot smo vedno delali v prošlosti. Imamo pač eno zavest — da s tem svojim delom ne samo izvršujemo svojo delavsko dolžnost ampak delujemo za boljše bodočnost vsega človeštva.

RESNICA

Kapitalizmu se tupatam posreči razbiti delavsko gibanje — bodisi s pomočjo reakcionarnih pastav, policijske sile, agentov provokatorjev, ali pa fašizma.

Ampak zakonov razvoja, ki vodijo v socializem, ni mogla dolejš zatreči še nobena sila. In jih ne bo v bodoče.

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da je "mrzla" vojna kominforma proti Titu bolj vroča kakor pa proti Trumanu in ostalemu zapadnemu bloku, to mi nikakor ne gre v glavo! Čemu je borba med takozvanimi brati, in med pravimi brati običajno bolj brezobzirna kot pa med resničnimi sovražniki, tudi tega ne zapopadem.

PRIPOVEDNI DEL

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

Koren je vedel, da Smona vleče v njegov dom Zofija in nič drugega. Že zdavnaj je bil spoznal Smonovo umazano dušo. Toda na eni strani se je Koren pričel, da se Zofija tokrat ne bo spuščala v nikake ljubezenske pustolovščine, na drugi strani pa se je bedni Koren kratko malo bal misliti, kaj bi bilo, če bi se tudi to zgodilo. Zares, prav mučno se je bal sploh misliti o tem, ker se je bal ne le razočaranja, marveč nekega spoznanja, ki je zadevalo njegovo starost in njegovo polno nemožnost, da bi služil vsakdanji kruh. V tem položaju, v tej strašni bedi se je najbolj bal, da bi ostal sam, brez Zofije.

Zdaj je stal na razvalinah svojega življenja, ni se imel kam opreti. Doslej je hodil ob prepadu, zdaj pa mu je spodrsnilo in začel je drseti navzdol, kjer se bo prej ali slej popolnoma razbil. Sam je ostal na neki smešni zemljepisni točki, za katero v življenju ni nikdar vedel, za katero bi se nikdar ne zmenil, da ni prišlo tako daleč, ki pa ima vendar svoj določen obraz, ki je kos slovenske, po njem zaničevane zemlje in se imenuje preprosto Sveti Ivan v Slovenskih goricah. Sveti Ivan, ki ga najdeš v redkih knjigah, seznamih ali vrag si ga vedi kje, s skupnimi podatki: fara z nekaj nad tri tisoč prebivalci, osemrazredno šolo, pošto, telefonom in telegrafom, žandarmerijo, občino in nič več, morda še, da tudi tam rase dobro vino. In ni je bolj smešne poti, tudi v romanu bi je ne mogel zamisliti, kakor z Dunaja k Svetemu Ivanu. Če bi zabredel v Kalkuto, Sanghaj, New York ali v Buenos Aires, bi bilo razumljivo. Ne bil bi ne prvi ne zadnji, ki bi napravil tako pot po svetu, ko se mu je razbila njegova barka, pa se je po milosti vkrcal na prvi parnik. Toda pot Dunaj — Sveti Ivan je vendarle smešna.

Hudiča vendar, kako je njegova barka zaplula v ta pristan in tu nasedla, ko je na svetu toliko pripravnejših krajev? Mar je bila vsa le brezmejna neumnost, ki so jo zasnovali njegovi zmehčani možgani, ko so prej toliko let dobro snovali? In to prav v trenutku, ko bi moral najbolj pametno misliti. Ali pa je bilo življenje pri Svetem Ivanu drugačno od življenja v uredniških sobah, kjer so neprenehoma delali "prognoze", in je bilo, kakor je pač bilo. Ko pa je svoje "prognoze" in "kombinacije" prenesel na svetoivanovsko življenje, je v enem letu moral spoznati, da je vse to bila napačna zamisel in njegovo življenje je bilo zdaj ena sama raz-

valina. Njegovo svetoivanovsko življenje ne pomeni nič drugega kakor popolno nepoznavanje resničnosti in sveta. Zakaj politični žargon "podvzeti potrebne mere" in "naravnati tok življenja" se je razbijal v težki ilovici pri Svetem Ivanu, in najpametnejše bi bilo takoj pobegniti pred to strašno ilovico, ki je dušila kmečke ljudi, priklopajoč jih nase in ki ni mogla nuditi možganom nekega Jožefa Korena prav nič. In tako je Jožef Koren, ki ni nikdar mislil na sleparstvo, to je, ki ni mislil slepariti vsaj pri Svetem Ivanu, postal za vse te ljudi najnavadnejši slepar, ko je v resnici hotel igrati veliko gosposko vlogo. Zdaj je ta junak zanosne vloge doživljal svoj tragični, nesrečni polom, a to na način, da so ljudje posmehovali, ne pa da bi mu izkazovali vsaj troho usmiljenja. Bila je smešno žalostna igra. Pri igri na odru je tako, da se ljudje jočejo še potem, ko je zavesa še padla in ko se igralec za kulisami nasmilja vsem tem solzam. V tej igri Korenovega življenja pa se je zgodilo, da so ljudje gledalci bili polni posmeha, igralec Koren pa je debelo preklinjal nad svoje usodo in nad ljudmi. Bila je samo še ena pot, ako naj bi zmagal: moral bi jih presenetiti s svojo smrtjo in s smrtjo svoje Zofije. Samo tako bi iz vsega napravil nekaj resničnega, tako bi postal tragičen junak, tako bi zmagal.

Za take stvari pa je bil Koren prelah, in je tako ves naslednji dan preležal doma, pri čemer ni niti mnogo razmišljal, kaj bi bilo najbolje v tem trenutku, marveč se je predal jokavemu čustvovanju in ga je kar pretreslo, kadar se je v tem čustvovanju dotaknil vse te mračne, sive resničnosti, kjer so se iz megle drug za drugim trgli Cilenški, Podleski, Mrkuni, Slaviči, Zdravci, Rožmani, Plavški, Rebrniki, Klemenci v podobi stanovanja, trgovine, gostilne, kar se zopet spreminjalo v en sam dolg, dolgi, ki je kakor ogromna gora vršal in se zdaj hotel prevrtili na Korena Jožefa.

Zavedal se je, da tako polegajo samo brezmejni slabosti, ki istočasno kujejo veličastne sanje bodočega življenja in se v sanjah maščujejo nad svojo sivo, umazano okolico, pri vsem pa se boji zapustiti posteljo in sobo, ker je prek praga stoji tisto, čemur sploh niso kos in česar se brezmejno bojijo. Zakaj tam je Cilenšek in tam je Smon.

In tam na svojem divanu leži Zofija. Tako negibno polegajo kače in samo s svojimi očmi večno opazujejo okolico. Zofija ni kača. Zenska je, ki se je upra-

Smonovi umazani. Ne zaradi svoje plemenitosti! To je tisto! Koren je čutil in se dobro zavedal, da je bila to samo njena lepa kretnja, namenjena njemu za poklon. Zofija ni hlepela po kakih ljubeznih! Imela je za sabo nič kaj vzvišeno, nič mikavno preteklost, Korena je bilo strah brozgati po tej njeni preteklosti. Toda zdaj mu je stala zvesto ob strani, zvesto zato, ker druge poti ni bilo. In Koren se je ni skušal odkrižati, ker se je bal samote, starosti.

Zofija sama je bila v brezupni negotovosti. Zares, hotela je napraviti lepo kretnjo, ko je povedala Korenu o Smonu. Zdaj pa je Koren ležal kakor na smrt bolan in ni govoril. Ali je bilo potrebno? Ali je storila prav, ko je povedala? Mar ni prekrizala kakih njegovih načrtov?

Ves dopoldan ga je gledala in ugibala, kaj se godi v njem, naposled pa ni več vzdržala in je stopila k njemu.

"Ne morem več," je dejala in ga objela. "Slišati hočem vse, pa če je še tako grenko. Ne prikrivaj mi!" Ko jo je pobožal po roki, je nadaljevala: "Reci mi, da sem sinoči napravila neumnost... da ni bilo treba pripovedovati, dokler je bil tu... A nisem mogla. Nisem mogla! Nočem biti ženska za vsakogar! Samo tvoja sem! Posvariš me pa vendar lahko, da ni bilo prav!"

Božal ji je roko. "Zofuži," je dejal naposled, "sama veš, kako sem vesel, če mi vse poveš! Zares! Vedno sem mislil samo na to, kako bi ti bilo dobro. Vse sem storil, ne da bi te vznemirjal s težavami, ki sem jih imel. Zdaj pa ti nočem nič več prikrivati, ker ne morem več sam odločati, pa stori potem, kar hočeš. Dajem ti vso svobodo in ti ne bom nikdar ničesar očital. Najin položaj je postal popolnoma brezupen."

Zdrnila se je in prebledela, čeprav je že sama slutila, kako je z njima. A to slutnjo sta do slej prikrivala oba z lažjo. Zdaj z lažjo ni moglo dalje.

"Ali ni več nikače pomoči?" je vprašala tiho s solzami v očeh. "Ukaži mi in storila bom, kar je potrebno! Reci, kaj naj storim!"

"Ne vem," je odvrnil. "Oba morava premisliti, sam ne morem odločati..."

Grizla si je ustnice in oči so ji bile mokre. "In vsega tega je kriv oni... Klemenc? Že od vsega početka sem slutila. Od njegovega prihoda nama gre tako."

"Da, on je kriv," je pritrdil Koren. "Predvsem on. A tudi sam sem takrat napravil nepotrebno neumnost. Vrag vedi, kako je prišlo, da sem se zaletel vanj. Mislim sem ga zrušiti. Vračunal sem se. Ko bi bil takrat stopil k njemu, bi fant molčal. Tako pa je zdaj prepozno: dvignil je proti nama vse ljudi in zdaj stojiva pred njimi kakor dva sleparja. Ta trenutek sva brez vsega: brez stanovanja, brez hrane, brez belice in brez slehernega človeka. Imel sem eno samo upanje..."

"Smona?" je dejala tiho in si ga ni upala pogledati.

"Da," je pritrdil prav tako tiho. "Do sinoči je bil moje poslednje upanje..."

Stisnila je ustnice in se zagledala predse. Da, saj je že vse jutro vedela, že sinoči je slutila, kaj je napravila. In vendar — saj ni mogla drugače. Nekaj se je bilo uprlo v njej: spoznanje, da jo tu imajo vsi za navadno prilježno in to tako, ki ni samo Korenova, marveč se je lahko polasti kdor koli. V mestu ji ne bi nikdar prišlo kaj takega na misel, toda fara Svetega Ivana je tudi v njej zbudila nekaj, pred čemer se je hotela skriti. In — hotela si je pridobiti Korena. Bala se je zanj, zato ker se je bala zase, ko ni imela kam iti. Življenje pa je ukazovalo, da je treba včasih molčati.

A vse to ni bilo najhujše, ne Smon ne nikdo drugi, marveč, da je ta trenutek Zofija spoznala, da so zdaj za Korena mnogo pomembnejše druge stvari, kakor njena zvestoba in ljubezen, od katerih ni moglo živeti. Ali pa ne vodi od tod pot še dalje? Morda celo na ulico?

(Dalje prihodnjič)

"Nice dress, Sis, but your slip's showing!"

SUPPORT F.E.P.C. LEGISLATION

Z UPRAVNIŠKE IN UREDNIŠKE MIZE

CALIFORNIA:

El Cajon: Peter Benedict je pisal uradu in poslal \$15 listu v podporo; in to po naključju. V današnji številki ima dopis, v katerem sporoča, kako je prišlo do tega denarja. Naj samo z nekaj besedami omenim kako se je ta denar znašel v tem uradu.

P. Benedicta je obiskal John Spiller iz St. Louisa, Mo., član glavnega odbora SNP, s svojo ženo, njeno materjo, in dvema bratoma. Vsem je Peter, na svoj gostoljubni način postregel, ne da bi računal zato — kot pove v dopisu, je to njih navada, kadar jih prijatelji obiščejo. A dobri športnik John Spiller pa ni hotel te prijaznosti sprejeti brez odškodnine; nato sta se pogodila, da če se še na vsak način hoče odškodovati, da bo prispevek šel v tiskovni sklad Proletarca. Tako je, kadar se dva prijatelja snideta in oba sportnika ter prijatelja tega lista. Upravnik želi, da bi več takih prijateljev obiskalo Petra Benedicta, ob enem se pa zahvaljujem obema za prispevek in ga bom njima skupno kreditiral v devetem izkazu prispevkov.

ILLINOIS:

Chicago: Naročnino so obnovili Ludvik Katz, John Potokar, Charlie Pogorelec in Louis Mohar, ki je prispeval \$1 v tiskovni sklad. Mrs. F. A. Vider je obnovila naročnino in prispevala listu v podporo \$1.

Leo Jurjovec se je oglasil v našem uradu. Obnovil je naročnino in svoj naslov je že nekajkrat menjal med Chicago in Arizona, kamor je zahajal, da si okrepi zdravje. Jurjovec je bil svoj čas predsednik Zapadne slovenske zveze, ki ima svoj sedež v Denverju in je imela nedavno svojo redno konvencijo v Clevelandu. Bil je ob enem predsednik hraničnega in posojilnega društva Reliance (prej Slovenski dom) v Chicagu. Bil je tudi član SANSove eksekutive. Sporočil nam je, da bo šel vsled zdravstvenih razlogov nazaj na zapad in sicer tokrat v Canon City, Colo., kjer si je kupil nov dom. Morda bo Leo tam mogel dobiti temu listu kaj novih naročnikov, kajti v Canon Cityju je bila pred leti precej velika slovenska naselbina in tudi slovenske društva so in še obstajajo v nji.

INDIANA:

Indianapolis: Louis Sasek je poslal desetak, z namenom, da se plača naročnina za eno leto in ostalo — to je \$7 pa listu v podporo s pripombo, da naj se še nadalje bojuje za delavske pravice. To ti pa je naročnik!

OHIO:

Cleveland: Erazem Gorshe je naročil Družinski kolekar za Mrs. Mary Pavlesich, v Millvale, Pa.

PENNSYLVANIA:

W. Aliquippa: George Smrekar je poslal tri oglase in zraven denarno nakaznico zanje. Provizijo prispeva v tiskovni sklad. Sharon: Anton Bogolin je pri-

speval v tiskovni sklad \$2, izročil Frank Zaitz.

RAZNI KRAJI

Cumberland, Wash.: Joe Podpehan je obnovil naročnino, poslal Fred Medvesek.

Keystone, W. Virginia: Poldi Frank je naročil kolekar, pa ne letošnji, pač pa iz leta 1940, ki sem ga našel šele s pomočjo nekdanjega upravnika.

Milwaukee, Wisconsin: Louis Barborich je poslal nadaljnih pet oglasov. Joseph Juvan je obnovil naročnino in prispeval v tiskovni sklad \$2. John Bernich je prispeval v tiskovni sklad \$1., izročil Fr. Zaitz.

ILLINOIS:

Chicago: Victor Župančič je naročil Kernov Slovensko-Angleski besednjak, ne zase, ker za celo dovolj slovensko in anglesko — za svojo rabo; pač pa ga nekdo želi iz Californije, in tja ga je poslal. Malo se takih knjig proda dandanes. Zdaj jih bo šlo mogoče malo več v promet, ko prihajajo begunci iz Evrope.

MONTANA:

Red Lodge: Kayton Ernoznik je poslal naročnino za Joe Tevz in Frank Podlinšek. F. Podlinšek je prispeval v tiskovni sklad \$2 kakor tudi Frank Ernoznik \$1.20, skupaj \$3.20.

OHIO:

Cortland: Mrs. Marion Walls je naročila nekaj iz knjižnice Prosvetne matice, pa žal naša zaloga ni več popolna; nekatere knjige so nam pošle in zdaj včasih našim naročnikom ne moremo postreči v vseh ozirih.

PENNSYLVANIA:

Meadow Lands: Anton Tomazin je obnovil naročnino.

Jesen v slovenskih goricah (Štajersko)

"Na skrajnem vzhodu Slovenije, med dvema rekama ležijo Slovenske gorice kakor ogromno obrnjeno korito. In na tem narobe obrnjenem koritu so njive, gozdovi, travniki, vinogradi in bele ceste in povsod raztresene hiše. Po vrhovih so cerkve in velika župnišča. Cerkve so kakor stražniki, ki čuvajo nad svetom. Imena skoraj vseh svetnikov: Sveti Miklavž, Sveti Lenart celo dvakrat, Sveti Duh, Sveta Ana, Sveti Andraž, Sveti Urban, Sveta Barbara, Sveta Trojica, Sveti Jakob, Sveta Marijeta, Sveti Benedikt, Sveti Marko, Sveti Jurij in še in še mnogi svetniki. In potem: Jeruzalem in Kapela, Velika in Mala Nedelja. Bele ceste tečejo po dolinah, se vzpenjajo na vrhove, klanci se zaježajo proti vrhovom, obrasli s črešnjami, kostanji, grmovjem, vedno razriti, skoraj vedno blatni, lepljivi, voli se trudno vzpenjajo po njih, in šolski otroci zanašajo to ilovico v šolo k Svetem Ivanu.

Jesen leži nad Slovenskimi goricami, klopotci pojo, kadar zavajeje vetrovi. Pesensko nebo z belimi meglicami je razprostrto nad goricami, naslanjajo se kakor ogromno šotorsko krilo nad

dolino ob Muri in Prekmurjem, navezane na Alpe, Pohorje, Boč in Rogatico. Grozde je dozorelo in diši. V zraku letajo zadnje lastovke in zapozneli metulji. Diši po prahih, po zrelem sadju z vrhov, po gobah in po kmečkih začimbah, po žgancih, po potnih telesih in celo po kmečki molitvi, in diši še po sanjah, tistih velikih sanjah kmečkih deklet, ki se obude v njihovih prsih vsak večer in vsako jutro umirajo, ker se ne morejo nikdar izpolniti.

Jesen v Slovenskih goricah. Čas radosti in čas ljubezni...

Oživel so vinogradi. Rdeče, bele, pisane rute, rdeče, bele, pisane bluze s kratkimi rokavi, zagorele roke prek komolcev, zagoreli obrazi, polni smeha na okroglih, mehkih licih, na rdečih, sočnih ustnicah in v živih sinjih očeh. Pesem. Pesem po vseh hribih, ki pregluši klopotce. Tudi Slovenske gorice pojo, vsaj enkrat na leto. Srce se sprosti, mora se enkrat sprostiti."

To so odstavki iz knjige "Fara svetega Ivana" katero je spisal Miško Kranjec. Knjiga ima 23 poglavij ter obsega 434 strani; je zelo zanimava in stane broširana \$1.60, vezana pa \$2.05 s poštnino vred.

Naroča se na naslovu: SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET, 3424 West 26th Street, Chicago 23, Ill.

ASTROLOGIJA IN MEDICINA

"Resnično kulturen je samo človek, ki teži za obvladovanjem znanosti in izkušenj, ki jih je nakopičilo človeštvo v svojem razvoju. Kulturen pa ni, kdor vleče za sabo tovor predsodkov in praznoverja, kajti znanost in praznoverje se med seboj izključujeta. Praznoverje se neha tam, kjer se začne znanost. Zato je vsak resnično kulturen človek prost in svoboden vseh in vsakovrstnih predsodkov."

J. V. Sergejev. Skrivnostno nočno nebo z milijardami žarečih zvezd je navdajalo že primitivnega človeka s strahom in grozo. Zaradi tega se ne smemo čuditi, da je celo naravoslovna znanost — astronomija prispevala svoj delež k nastanku praznoverja. Že zgodaj je človeštvo skušalo spraviti zvezdni svet v najtesnejšo zvezo s človekom in njegovimi organi. Ta znanost — astrologija že več ko dva tisoč let zastopa mnenje, da obstoje nekakšni odnosi med vsemirjem (makrokosmosom) in človekom (mikrokosmosom). V starem veku so imeli zemljo za središče vseh svetov, človeka — gospodarja zemlje pa za najvažnejšo stvaritev sploh. Danes vemo, da pri brezštevilnih sončnih sistemih zemlja ni več središče sveta.

V sholastičnem srednjem veku je staro pogansko prerokovanje usode iz zvezd na novo oživel. Od 14. pa do 17. stoletja so se vse znanosti zatekale k astrologiji. Zdravniki-astrologi (tako imenovani jatromatematiki) niso nikogar začeli zdraviti, dokler niso zvezd vprašali za

svet. Astrologija je učila, da planeti in živalski krog odločilno vplivajo na človekovo usodo. Po njihovem sta Jupiter in Venera ugodna planeta. Mars in Saturn škodljiva, Merkur pa je kolebav. Če hočemo zdraviti bolezn, so menili zdravniki-astrologi, moramo prej opazovati splošno stanje (konstelacijo) planetov, določiti njih antipatije in simpatije ter sorodnost do obolenih organov. Ugodno stanje zvezd pa jim je povedalo, kdaj morajo začeti z zdravljenjem.

Cepnav je medicinska znanost astrologijo že zdavnaj zavrgla, živi le-ta pri lahkovernih ljudeh še vedno dalje. Saj imajo moderni astrologi z določanjem horoskopa, ki iz stanja zvezd ob rojstvu prerokuje človeku bodočo usodo, še vedno dober zaslužek. Mimogrede naj še omenim, da so morali sodobni zvezdni prerokovalci temeljito predelati stari astrološki sistem sedmih planetov in dvanajstih oddelkov živalskega kroga, ker je med tem časom astronomija odkrila še tri nove planete: Urana, Neptuna in Plutona.

V ljudski medicini našega časa se je še največ astrološkega ohranilo v verovanju v lune. Po ljudskem mnenju mineva pri pojemačem mesecu tudi bolezen. Prav tako moramo zdravilo zoper črve jemati v tem času: takisto rezati kurja očesa, da ne zrastejo več. Nekateri še trdno verujejo v vražo, da si moramo le o mlaju ostrici lase, če hočemo, da bodo dobro rasli.

Dr. M. K.

Za hitrejšo zorenje ananasa

Prejšnje leto je Portorika izvozila nič manj kot en milijon ananasov. Do tako velikega pridelka so prišli čisto slučajno. Nekdo je namreč opazil, da ananas dosti boljše zori, če v njegovi bližini kurijo s sladkornim trsom. Na podlagi kemične analize dima pri izogrevanju sladkornega trsa so znanstveniki res ugotovili, da ta vsebuje naftalen, etilen in razne druge snovi, ki pomagajo pri rasti rastline in zorenju ananasa. S kurjenjem sladkornega trsa so dosegli, da je ananas dozorel že v 14 do 18 mesecih.

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Organizacije v Chicagu in okolici, ki žele imeti svoje priredbe označene v tem seznamu, naj nam sporoče podatke, enako tudi po pravke v slučaju pomot.)

Progressivne Slovenke, krožek št. 9 — proslavitev druge obletnice krožka s programom in plesno zabavo v nedeljo 16. oktobra v dvorani SNPJ.

Fevski zbor Prešeren — jubilejni koncert v nedeljo 6. novembra v avditoriju Sokol Chicaga na So. Kedzie Ave.

Slovenski dom št. 86 SNPJ — veselica v soboto 19. novembra.

Narodni vitezi št. 39 SNPJ — Silvestrova zabava v soboto 31. decembra v enotini dvorani.

KAJ LAHKO STORI VSAKDO IZMED NAS V KORIST "PROLETARCA"?

- Pridobivajmo mu NOVIH naročnikov
- Obnavljajmo naročnino TOČNO čim poteče
- Agitirajmo med dragimi naročniki, da rtoro isto
- Prispevajte v PROLETARCEV tiskovni sklad in priporočajmo to tudi drugim
- Oglasišite v PROLETARCU priredbe društev in druge stvari
- Naročajte slovenske in angleske knjige in PROLETARCEVE knjigarne
- Poskrbite, da si naroči AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLENDAR vsi tisti, ki tega še niso storili
- Naročite KOLEDAR tudi svojem v starem kraju in enake PROLETARCA.

Vsako naj stori za naš list kolikor more, pa bomo vse težave zmagovali!

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORN JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izvsemil Chicaga) in Kanado \$3.00 na leto; \$4.00 za pol leta; \$2.00 za četrt leta; za Chicago in Cook Co., \$3.50 za celo leto; \$4.75 za pol leta; za inosemstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KDO NAJ ODLOČUJE O BODOČNOSTI DEŽEL IN KONTINENTOV NAŠE OBLE?

(Konec s 1. strani)

bami 75 najvažnejših sovjetskih mest. Dejal je, da to ameriška bojna sila res lahko stori, toda poklali bi milijone civilnega prebivalstva, kar nam bi civilizacija nikdar ne odpustila. Toda mar je militaristom civilizacija, pa bilo v katerikoli deželi!

Kar militaristi zapada v svoji propagandi pozabljajo — je vprašanje — kaj pa bodo počeli v slučaju napada sovjetski letalci? Mar niti svojih mest ne bodo mogli braniti? Zapadni strategji so mnenja, da ne, ako bo napad izvršen sekundno, brez vsake vojne napovedi.

Mnogi vplivni konservativni politiki zapada niso za masno ubijanje sovjetskega prebivalstva. Saj imamo tu na stotine begunskih politikov, ki ustanavljajo v svojih deželah peto kolono, v kolikor je že nimajo in vlada jih ima na svoji strani. In pa baze imamo krog in krog Sovj. zveze ter njenih satelitov — torej si nas ona ne bo upala napasti! Dalje argumentirajo, da so oceani in skoro vsa morja pod ameriško in angleško kontrolo.

Čemu ne izrabiti teh okolščin Anglo-Saksom v korist sedaj, ne žele ko bo sovjetski blok premočan, da se bi Anglo-Saksi mogli z njim uspešno spopasti?

Tak je ton v tej propagandi sedaj, a javnost po svetu upa, da ostane le pri "mrzli vojni". V nji naj se tepejo takozvani državniki, a v "vročo vojno" pa so vedno poslani le delavski in kmečki sinovi (pa tudi hčere).

Kontrola nad svetom bi spadala torej samo organizaciji Združenih narodov, ne kaki posamezni velisili, ali pa kakemu bloku držav, kot si ga zamišljajo mnogi vodilni politiki v Londonu, v Washingtonu in še marsikje. Moskva pri tem kajpada ni izjema. Ona hoče svet organizirati po svojem modelu in je v tem smislu v "mrzli vojni" z zapadom. Toda velika večina malih in večjih dežel, kolikor jih je ostalo suverenih, pa so za pomirjenje med Kremliom in Belo hišo — kajti svet se prav lahko in na boljši način razvija v civilizacijo v miru, ni pa se in se ne bo mogel v vojni.

X13

— From Industrial Worker

notrajnosti Jugoslavije podpora svojega meča. Dosegel je, kar ni mogel doseči nihče izmed aktivnih častnikov v Evropi — vzdrževati v notrajnosti "evropske trdnjave" armado v boju proti Nemcem. A vendar Tito ni in ni bil vojak.

Tito, za katerega glavo so Nemci razpisali nagrado 100.000 nemških mark, je sin ubožnih staršev, ki žive nedaleč od Zagreba. Še kot mlad deček je že moral na delo. Izučil se je za kovinarja v Zagrebu v železniški delavnici.

Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, je imel 24 let.

Porabil je prvo ugodno priliko, da se preda Rusom. Po oktrobrski revoluciji je prišel ven iz ujetniškega tabora ter služil kot prostovoljec v rdeči armadi. Ko se je leta 1920 vrnil v svojo domovino, je videl, da je habsburško tiranijo nadomestila druga, novejša tiranija, v kateri je bilo delavstvo v političnem pogledu zvezano in vkovano v takozvani "zakon za zaščito države".

Tito je bil eden izmed tisočev radikalnih ljudi, katere je načelnik policije v Beogradu, Milan Aćimović, polovil in nameril ali smrti ali pa ječ. To je ravno isti Aćimović, ki je danes desna roka srbskega kvizlinga Milana Nedića. Tito je bil aretiran kmalu po svojem povratku iz Rusije, obtožen komunizma in obojen na pet let ječe.

Gestapo je izgrebla iz policijskih arhivov v Beogradu Titovo sliko in tistih časov ter jo uporabila za svoj lepak, ki obljublja 100.000 rajhmark nagrade za Titovo glavo.

Ko je Djuro Djaković, vodja ilegalnega komunističnega pokreta postajal žrtve režima kralja Aleksandra, je Tito prevzel vodstvo za njim. (V španski civilni vojni je bil imenovan bataljon jugoslovanskih prostovoljcev po Djakoviću.) Naslednjih 10 let je prebil Tito v borbi proti diktatorskim in pol-diktatorskim vladam, ki so pod Pavlovi regentstvom počasi prehajale na Hitlerjevo stran, vse dokler niso postale njihove zaveznice.

Nekatera poročila so trdila, da se je Tito boril v Španiji. V kolikor je meni znano, je to pomota. Pač pa sem srečal v Španiji med prostovoljci republikanske vlade mnogo sedanjih Titovih poveljnikov. Med njimi Petra Dapčevića, ki je bil nekoč jurist; Kosta Nagyja, ki je bil podčastnik jugoslovanske armade; Koča Popovića, pisatelja iz Beograda.

Clemenceau je nekoč dejal, da je vojna mnogo preveč resna stvar, da se bi jo moglo prepustiti popolnoma njenim generalom. Položaj v Jugoslaviji pa je prav posebno zanimiv radi tega, ker je bil ravno Tito, ki je civilist, oni, ki je uspel storiti, kar se 600 generalom prejane jugoslovanske armade ni posrečilo.

V zadnjih dveh in pol leta je Tito zrastel iz pozicije delavskega vodje v generala ljudske vojske. V svojem štabu ima srbskega čupnika iz Krupanja Vlado Zečevića, črnogorskega polkovnika Savo Orovića, hrvaškega pravnikarja iz Zagreba dr. Vlado Bakarića, kmeta iz Vrapca Jurico Draušnika, bosenskega profesorja iz Banjaluke Petra Komenič, delavca iz Splita Vinko Krstulovića — člane vseh narodov, vseh slojev in vseh protifašističnih strank Jugoslavije.

Tisti časi, ko je angleški Foreign Office Tita hladno odklanjal, so minili. Danes priznava London in Washington prav kot Moskva, da je Tito zares gonilna osebnost v Jugoslaviji.

Tako je bilo torej pred dobrih šestimi leti. Danes je situacija drugačna in tudi razmere so se spremenile. Ali bo Tito vzdržal? On pravi, da bo. Kominterni (Kremlin) pa se je zaklel, da mora pasti. Ali bo, ali ne bo, tudi to bo pokazala zgodovina.

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani)

vprašati po 10c na uro v pokojninski in v bolniški sklad! Mar mislijo, da so steelworki njihova last? Morda se bodo jeklarski delavci, ki so bili pred leti najbolj brezpravni, najbolj zatirani in nič organizirani, iz tega kaj naučili.

Pozdrav z dvignjeno pestjo se je v času hitlerizma izvrševalo na socialističnih in komunističnih shodih širom sveta. Kartunist Jerrold ga je predstavil nedavno s karikaturjo, v kateri si stoji Stalin in Tito drug proti drugemu na enak način z dvignjeno stisnjeno pestjo. Res se v zgodovini dogajajo čudne, a vendar razumljive stvari. Namreč kdor jih je zmožen razumeti. Mnogi so zmožni, a nočejo stvari zapostaviti take kot so. Tolmačijo in presojaajo jih po svojem posebnem merilu.

Dogabavajdi je pogorje v Turčiji. Tam nekje je po mnenju raziskovalcev Svetega pisma Noetova barka, s katere so se razmnožili po vesoljnem potopu ljudje in živali. Neka ameriška ekspedicija je bila nedavno spet tam, da jo išče. Po par tednih plezanja na tri milje visoko goru Ararat je odšla z višin vsa utrujena ne da bi našla kaj slede o Noetovi barki. Ljudje imajo pač čas in denar za vse sorte stvari — za pametna raziskovanja in za prismodarije. Ako bi turška vlada bila prebrisanja, bi z letali zvozila na tisto goro kako starodavno svojo leseno barko in nato krščanskemu svetu oznanila, kje je odkrila Noetovo čoln vesoljnega potopa. To bi bilo turistov in pa dohodkov!

Kdor hoče priti na vrh, se ne sme ustrašiti hoje. Če bo le kričal, ostane vedno v dolini.

Peter Benedict piše

EL CAYON, Calif. — Na Delavski praznik (Labor Day) so nas obiskali iz St. Louisa, Mo., John Spillar, ki je član gl. odbora SNPJ, njegova soproga, ki je dobro znana vsled svojih dopisov v angleški sekciji Prosvete, in z njima je prišla tudi njena mati in dva brata. Njihovo ime je Pogorelec. Zivijo v San Diegu. Obiskali so nas tudi naši stari prijatelji John Olip z družino iz Los Angelesa, večerjali smo in se potem skupno zabavali.

Ni naša navada, da bi računalni za jedajo, kadar nas kdo prijatelj obišče, pa naj bo to na našem domu, ali pa v restavraciji, ki jo lastujejo in obratujejo moji sinovi.

Toda John Spillar je vztrajal plačati svoj račun — in dobro, pogodila sva se, da jaz ne vzamem ničesar, on pa naj vsoto — ker že vztraja — odda v tiskovni sklad Proletarca. Izročil jo je meni in ček je priložen k temu dopisu.

Spillarjeva družina nas je obiskala že v drugič. Rad bi, da se v tretjič ustavimo tu za delj časa, ali pa se kar stalno naselijo tukaj.

Vreme smo imeli izredno lepo, a nekaj dni v avgustu pa je šel toplomer preko 100 stopinj. Večeri in noči pa so pri nas hladni ni tudi poleti.

Prejel sem pismo našega pridnega agitatorja Joe Korsica iz Detroita, v katerem mi je naznanil, da bodo priredili piknik v korist Proletarca na farmi Rudija Potočnika. Sporočil mi je, da jim je dal svoj prostor v ta namen brezplačno. Žal, da sem sedaj od svojih detroitskih znancev, sodrugov ter drugih prijateljev predalec, da bi jih mogel obiskati.

Upam, da so na pikniku imeli obilo zabave ter dober uspeh.

— Peter Benedict.

Geo. Smrekar izjavlja

W. Aliquippa, Pa. — Zelo nerad ali skoro sem primoran oglašiti se v javnosti. Zato naj te vrstice služijo nji v pojasnilo in pa onim, ki trošijo okrog govorič, da sem pristal trojice, ki izdaja listič "S. B."

To obdolžitev odločno odklanjam. In to radi tega, ker ni resnična.

Saj je moje prepričanje mnogim osebno znano, ne samo v javnosti. Tega ne bom zamenjal

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
3724 WEST 26th STREET
Tel. Crawford 7-2212
OFFICE HOURS:
1:30 to 4 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
8:30 to 9:30 P. M.
(Except Wed., Sat. and Sun.)
Res. 2219 So. Ridgeway Ave.
Tel. Crawford 7-5140
If no answer — Call
AUSA 7-5760

z nikakim drugim. In obdržal si ga bom do konca svojih dni.

Obsojam pa one, ki se o meni kaj takega domišljajo — namreč da sem v tovaršiji s "S. B." Čemu govoriti slabo o človeku, ki je vedno delal v naprednih vrstah in jim je sedaj še prav tako zvest?

Ob enem obžalujem trojico, ki izdaja "S. B.", ker je zašla na stran pota. Saj je vendar bila v naprednih vrstah dolga leta in vsi trije so nas učili in vezbali v naprednem evangeliju — vsak po svoje. A danes pa podirajo kar so prej zidali. Po slovensko bi se reklo, da pljujejo v lastno skledo.

Upajmo, da se spreobrnejo ter pridejo nazaj na svojo pravo pot — namreč na pot napredka ter na pot borbe za ustvarjanje blagostanja za vse.

— Geo. Smrekar.

Ne pozabite priti na sejo kluba št. 1 JSZ

CHICAGO, Ill. — Ta petek, dne 23. septembra, se bo vršila redna seja kluba št. 1 JSZ v Slovenskem delavskem centru. Ena zelo važnih točk bo volitev novega tajnika, ker je sedanji tajnik, Louis Zorko, resigniral. Poleg bodo na dnevnem redu tudi volitve za zastopnike, ki jih bomo poslali 30. oktobra na konferenco Prosvetne matice v Milwaukee.

Tudi to zborovanje bo važno

in potrebno je, da naš klub, kakor tudi vse druge organizacije v Chicagu, ki so pridružene tej ustanovi, pošljejo dne 30. oktobra v Milwaukee čimveč delegatov.

Kako pa s knjižicami? Nekdo bo dobil radio in čimveč bo dohodkov v ta namen, boljše bomo kupili. Rezultat bo objavljen v Milwaukeeju 30. oktobra. Kdor le more, naj nam s temi knjižicami pomaže pridobiti čimveč dohodkov.

— P. O.

Katherine Petritz preminula

V Los Angelesu, Calif., je dne 7. sept. naglo preminula Katherine Petritz. Našim čitateljem izven svoje okolice ni bila znana, znan pa je soprogo pokojnice John Petritz, ki je distriktni podpredsednik SNPJ.

Pokojnica je bila stara šele 45 let, rojena v Homesteadu, Pa. Johnu Petritzu izrekamo ob tej težki izgubi iskreno sožalje.

Gigant

Sedemnajstletni Arthur Noland iz Chamberlaina (Dakota) zraste vsakih 6 mesecev za 2.6 cm. Sedaj tehta 196 kg in je zrastel že 270 cm v višino. Pravi da se bavi s plavalnim športom. Zdravniki, ki so ga preiskali, mu prerokujejo, do bo zrastel do 24. leta, ko upajo da se bo njegova rast končala, tudi do 3 metre visoko.

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnistvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije.

CALIFORNIA.	OHIO.
Fontana: John Peñik.	Akron-Barberton: Alois Ocepok.
Oakland: Anton Tomšič.	Bridgeport in okolica: John Vitez.
Los Angeles: Frank Novak.	Cleveland: John Krebel, Anton Jankovich in Frank Hribar.
San Francisco: A. Leksan.	Fairport Harbor: Lovrenc Bajc.
COLORADO.	Girard: John Kosin in Andrew Krvin.
Crested Butte: Ant. Slobodnik.	Liabon-Power Point: Jacob Bergant.
Pueblo: John M. Stonich.	Maple Heights: Frank Volkar.
Walsenburg in okolica: Edward Tomšič.	Warren: Joseph Jež.
ILLINOIS.	PENNSYLVANIA.
Chicago in okolica: Frank Bizjak, Joseph Oblak, Peter Verhovnik in Frank Zaltz.	Aliquippa: Geo. Smrekar.
La Salle in okolica: Anton Udovich in Leo Zevnik.	Avella: Frank Bregar.
Springfield: Joseph Ovca in John Gorslek.	Carmichaels: Anton Zupančič.
Virden: Fr. Bernsch.	Crafton-Moon Run: Jennie Jerala.
Waukegan-No. Chicago: Martin Judnich.	Canonsburg-Strabane: Jacob Pavčič.
Witt: Luka Podbregar.	Export: Jos. Britz.
INDIANA.	Forest City: Anthony Drasler, Jr., Frank Leben.
Indianapolis: Mary Stroj.	Hermiston: Anton Zornik.
KANSAS.	Johnstown in okolica: Frank Cvetan.
Arma: Anton Shular.	Latrobe: John in Mary Fradel.
Arcadia: John Shular.	Houston: Louis Britz.
West Mineral: John Marolt.	Library: Nick Triller.
MICHIGAN.	Sharon: Joseph Cvetbar.
Detroit-Dearborn: John Zornik, Joe Koršič.	Potovalna zastopnika za Proletarca, Ameriški družinski koledar in Majski Glas za zapadno Penno Anton Zornik, Hermine, za Cambrle in Somerset okraj pa Frank Cvetan, Johnstown.
M. NNEBOTA.	WASHINGTON.
Buhl: Max Matz.	Renton: Fred Medvešek.
Chickama: Frank Klan.	Seattle: Lucas Debeljak.
Duluth: John Kobi.	WEST VIRGINIA.
ELY: Matt Praprotnik.	Elm Grove: Frank Kosem.
MISSOURI.	Star City: Lawrence Selak.
St. Louis: John Spiller.	Thomas: Lenhart Werdinek.
MONTANA.	WISCONSIN.
Butte: Anton Zugel.	Milwaukee in West Allis: Louis Barborich.
East Helena: Joseph Mihelich.	Shesbogan: Frank Stih.
Red Lodge: K. Erznodnik.	Willard: Matt Malnar.
NEW JERSEY.	WYOMING.
Elizabeth: Amalia Oblak.	Kemmerer in okolica: John H. Krzinsk.
NEW MEXICO.	Rock Springs: Frank Remitz.
Gallup: Mary in Jennie Marinšek.	
NEW YORK.	
Gowanda: James Dekleva.	

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerno — Delo jamčeno

TELEFONI: Canal 6-7172—6-7173

ADRIA PRINTING COMPANY

SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Tel. Michigan 2-3145

1838 N. HALSTED ST.

CHICAGO 14, ILL.

PROLETARCI SE TISKA PRI NAS

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska
knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 S. LAWDALE AVENUE
CHICAGO, 23, ILLINOIS

IZ ZGODOVINE

V teh burnih dneh je dobro, da se včas spomnimo na zgodovino, ako hočemo razvoj, ki gre v bodočnost, pravilno pojmovati.

Proletarec z dne 29. decembra 1943 — torej pred šestimi leti, jo je v članku z naslovom "Evolucija boljševizma iz Internacionalne v nacionalno himno" takole tolmačil:

To, da bo Josef Stalin "Internacionalno", ki je bila himna boljševiške Rusije, prej ali slej opustil in jo nadomestil z novo himno, je bilo pričakovati.

Nedavno poročilo je na kratko omenilo, da po mnenju sovjetske vlade "Internacionala" ni več primerna sodobni socialistični Rusiji in je vsled tega nadomeščena z novo himno, z besedilom v soglasju s stanjem in ideologijo današnje Sovjetske zveze.

"Sedem dni, ki je pretreslo svet", je bila revolucija pod vodstvom starih boljševikov ob zvokih Internacionala. Peli so jo če le niso bili v boju ali pri delu in uveljavili so jo za komunistično mednarodno himno in za neuporabno himno Zveze sovjetskih socialističnih republik.

USSR je sedaj jača ko kdaj prej, a himno ima novo, ki slavi svojo armado, Lenina in Stalina. V mednarodnost se več ne umešava.

Razvoj Rusije se na kratko lahko takole omeni:

Carizem, prvo poglavje, poln terorja, ki je v gospodarskem razvoju zaostal v fevdalizmu in v vojni omagal ter propadel.

Revolucija buržvazije, ki je vrgla carja, ne pa njegovega sistema. Drugo poglavje, demokratiziranje Rusije pod Krenskijem, toda ta načrt je bil akademski, masi čisto nov, ki je hotela le zemljo in mir.

Boljševiška revolucija pod Leninovim vodstvom, ki je ljudstvu obljubila, kar je zahtevalo: zemljo in mir. Dolga doba zmede, civilna vojna, požiganje graščin, umori, eksekucije, suša in strahovita lakota. Boljševizem je vzdržal vse udarce in se ohranil.

Bolezni Lenina, tekma za nasledstvo med Trockijem in Stalinom. Lenin umr, Stalin zmaga, Trocki pogan v izgnanstvo.

Nadaljevanje trockizma in leninizma pod Stalinom v propagandi za svetovno revolucijo, s kakršnikoli sredstvi.

Kapitalizem se ohranil, delavsko gibanje je vsled bratomornega boja oslabilo in tla fašizmu so bila pogojena.

Stalin se odločil za zblizanje s kapitalističnimi državami in za sodelovanje z njimi za kolektivno varnost in proti fašizmu.

Procesi proti voditeljem kominterne, obsodbe in likvidacije starih boljševikov. Presenečja v svetovni javnosti nad temi obsodbami.

Propad politike Maksima Litvinova v društvu narodov za mednarodno vzajemnost in kolektivno varnost. Izdajstvo angleške in francoske vlade nad Čehoslovaško, Rim, London, Pariz in Berlin z monakovskim paktom izolirali Rusijo.

Berlin svoj uspeh uporabil za pridobitev Stalina v prijateljski pakt. Kominterne prenehala s bojem proti fašizmu in ga nadomestila z borbo proti imperialistični vojni — namreč proti angleški, ameriški in takratni francoski vladi, ki so ostale v boju s

Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Edenom, Hullo in Molotovom v Moskvi. Izjava o medsebojnem sporazumu.

Sestanek Churchilla in Roosevelta s Stalinom. Izjava o popolnem soglasju med njimi. Roosevelt pohvalil v svojem govoru po konferenci Stalina in ugotovil, da bo s sodobno Rusijo zaveznikom (Angliji in Zed. državam) lahko biti v prijateljski in sodelovanju. Stalin kompliment vrnil enako laskavo.

Preklic "Internacionala" za rusko državno himno, da ne bo več dražila ušes konferenčnikov iz tujih držav, kadar bi jo bilo treba igrati ali peti poleg ameriške in angleške himne.

Tako nekako bi se lahko z malo besedami povedalo potek političnega razvoja boljševiške revolucije iz skrajnega levičarstva in zahtev ter delovanja za svetovno revolucijo v pobotavanje s kapitalističnimi vladami.

Revolucije so si v svojem bistvu sorodne. Najprvo strmo glavljenje prejšnjega režima, potem proglašanje svobode — a v praksi teror — eksekucije in "likvidacije", zaplema imovin, potem pomirjenje duhov, spoštovanje s sovrani, kar jih ostane živih, in konservativnost.

A nekaj pa je v Rusiji ostalo vzlic temu njenemu morda dozdnevnu ali resničnemu prehajanju na desno: socializacija v nji ni preklicana. "Internacionala" ne bo več njena himna, a to ne pomeni, da se v njo fevdalizem in kapitalizem še kdaj povrne. Razvija se v socializem.

Kolektivno gospodarstvo v Rusiji ostane. V Sovjetski uniji ga označujejo za socializem. Kapitalistični propagandisti mu pravijo komunizem v znamenju ropanja in zaslužnja. Mnogi liberalni in tudi socialistični kritiki ga označujejo za državni kapitalizem. A vse te definicije ne spremene resnice, da so bogastva Sovjetske unije posest vseh ljudi, ki prebivajo v nji: Stalin in njegovi svetovalci

Hitlerjem.

Hitler prelomil pogodbo in napadel Rusijo, v nadi, da jo porazi v najmanj dveh mesecih.

Kominterne pognala ves svoj svetovni propagandni aparat znova v boj proti fašizmu. Komunisti v Zed. državah in v Angliji postali goreči podporniki Churchilla in Roosevelta.

Roosevelt postal spet prijatelj Sovjetski uniji in ji začel materialno pomagati še predno so se Zed. države zapletle v vojno.

Diplomatični pomenki med Londonom, Moskvo in Washingtonom o bodočih nakanah kominterne in sovjetske vlade.

Moskva oznanila razpust kominterne in se izjavila za neumešavanje v notranje zadeve drugih dežel.

Koncesija ameriški in angleški diplomaciji za razširjenjem svobodščin religij v Rusiji. Ukinitvenje organiziranega ateističnega gibanja v Sovjetski uniji in njegovega glasila "Brezbožnika".

Konferenca med Eden

Protection of Basic Liberties

An important blow for the preservation of our basic liberties has been struck in the State of Maryland. There, Circuit Court Judge Joseph Sherbow has declared unconstitutional the so-called Ober law, allegedly designed to outlaw subversive activity.

Actually, the law was so loosely worded that it would penalize the mere holding of certain kinds of beliefs, thoughts and opinions. Instead of guarding against subversion, that kind of legislation is in itself subversive of the basic rights that underly our whole democratic way of life.

In his opinion, Judge Sherbow said, "No official high or petty, can prescribe what shall be orthodox in politics, nationalism, religion or other matters of opinion or force citizens to confess by word or act their faith therein."

We applaud those words. They are squarely in line with our Bill of Rights and deserve a place along side Voltaire's statement, "I disagree with what you say but I shall defend to the death your right to say it." —The Advance

A Little Inconsistent

At Geneva, Switzerland, representatives of the United States, Britain, Russia and other countries, both democratic and communist, adopt new "rules of war," prepared by an International Red Cross conference.

These rules forbid "taking of hostages, reprisals, torture, mass deportations" and other practices used against civilians by some invading countries during the Second World War.

Thus mankind laudably tries to limit some war cruelties to civilians, while atomic bombs, deadly germs and other new weapons assure that helpless civilian men, women and children will be slaughtered on an unprecedented scale in any future war.

Seems a little inconsistent, doesn't it?—Labor.

REFLECTIONS

By Raymond S. Hofses

"WHAT ABOUT INVENTORS . . .

WHAT ABOUT BRAINS . . . ?"

What will Socialism do about inventors?

That was one of the questions that was supposed to knock us Socialists cold at the beginning of the century . . . Remember? . . . The idea was that, if workers were to receive the full value of the product of their labor, there would be nothing left for "brains." And so—

"What about inventors?"

"What about brains?"

We never were able to convince those who were determined not to be convinced. We conceded that some provision would have to be made for reward of initiative. We declared that "brain work" was still work. But regardless of what we Socialists said to the contrary, people who didn't know anything at all about Socialism insisted that the party's program was solely of, by and for people who were overalls and came home at night with dirty faces — and that's all there was to it.

Well, we suppose, a good many of those folks are still worrying about what will happen to inventors and brains if Socialism ever becomes the way of life.

However, if that question isn't answered to their satisfaction, they at least should know what the private-profit system does about inventions.

Capitalism forms cartels to stymie science and throttle invention to the end that the good things that brains make possible shall not become a drug in the market that the profits of corporations will be cut.

That's what capitalism does with inventors and inventions. It prevents them from serving their fellow man. It enables the few who own and control the economy of the various nations to form a conspiracy against the general welfare and against their own nations . . . a conspiracy to maintain scarcity when abundance is possible . . . a conspiracy to prevent millions of people from enjoying the full fruits of invention under any conditions except those that will bring the utmost of wealth and power to the economic royalists at the top of the social heap.

What does Capitalism do to inventors? It monopolizes their patents . . . so that no one can manufacture what brains developed except the clique that owns the world . . . so that the people can be made to pay and pay and pay — not to the inventor but to the owners who dictate terms to the inventor.

These cartels are a great source of international unity — of a sort. They unite the exploiters of all nations so that, even while war is brewing, the profit-takers can work in perfect harmony deciding how much of this an American corporation may make, how much of that a German trust may develop, how much of the other thing a Japanese firm may put on the market.

Not how much of anything the people of the world might USE, remember. Only how much can be SOLD to the utmost advantage of the profit-taking economic rulers—

that is all that matters about inventions and brains under the capitalist system.

UAW Says It Has Only Union Book Store

The UAW-CIO book store at 5021 Woodward Ave., Detroit, is the only union operated book stores in the country, the union claims. Acting Manager Bill Ross says that the book shop's customers are 45% union members, 30% Wayne Univ. students and 25% general public.

The store offers a 20% discount to UAW members and a 10% reduction to all other union members. Located in the heart of the Wayne Univ. cultural center, the book store does a booming business with students seeking supplementary reading material.

Many of the students are also union members, working in the shops and attending the university part-time.

Platter Tell All on Health Bill

It costs a lot of money to be seriously sick these days, as plenty of people have found out to their sorrow. That's why there is so much interest in the National Health bill now languishing in Congress.

Hope of its passage at this session has vanished into thin air, but the fight for it continues, and will continue until the bill finally becomes a law.

Meanwhile, the American Medical Association is doing its utmost to turn people against the bill, by misrepresenting it as Communistic, bureaucratic, costly and other terrible things.

A good plain talk answering these charges and explaining just what the program and its insurance feature really calls for, is now available for the use of unions and other interested groups.

The talk is in the form of a transcription of an interview with Rep. Andrew Biemiller (D., Wis.), one of the authors of the bill, made by the Committee for the Nation's Health, a group leading the fight for passage of the bill.

Rep. Richard Bolling (D., Mo.), interviews Biemiller, asking him the kind of questions about the program that anybody interested would like to know, and clearing up general misunderstanding as to its aims and methods of functioning.

The low speed 33 1/2 RPM record may be used for local radio programs, or presented on a record player at union gatherings. The Committee for the Nation's Health has several copies of the record, and will be glad to loan them free when they are available.

For further information write to the Committee, 1416 F St., N. W., Washington 4, D. C.

If a man be endowed with a generous mind, this is the best kind of nobility.—Plato.

WEST COAST REPORT

By Clarence Zaitz

Grants Pass, Oregon, situated on the banks of the Rogue River, in Southern Oregon, 275 miles south of Portland, and 450 miles north of San Francisco, is primarily a lumbering town. Its population has grown from a war-time 6,000 to its present estimated 10,000. Although lumbering is the main industry of Grants Pass, which sometimes tries to compete with Roseburg and Eugene in being called the "lumber capital of the world," there are numerous gladiolus fields and hopyards, which provide seasonal work for many local residents.

Anything a person would want to buy may be purchased in the many stores of the town which are principally located along the length of Sixth Street (main street of town).

U. S. highway 99, popularly known as the Pacific Highway, which runs the length of the Pacific coast from Canada to Mexico, splits the town in half. Just outside the limits, after you cross the Rogue River, the highway connects with U. S. 199 which takes a more scenic route to California, via the coastline and through the Redwood Empire.

From any high elevation outside the city, you can almost count the number of sawmills in town, easily recognized by the familiar outdoor incinerators, which look like a huge cone turned upside down with screen placed over the top, to prevent burning embers from being spread over the city. It seems that there is nothing else but sawmills in the community, and closer examination will show that there aren't any industries that are not in some way connected with the lumber industry.

As the Pacific Highway divides the town from east to west, the Southern Pacific railroad divides the town from north to south. This line provides service to Portland and San Francisco, so that the lumber industry has a good system of exporting its products.

At one time, many years ago, Grants Pass was known as the "Gladiolus capital of the world." It has long since lost its title, however, as the size of the gladiolus fields has been cut down through the years. When you take an auto trip along the Lower River Road, and the Upper River Road, west of town, you traverse some of the richest farming land in the entire Rogue River Valley. Although hopyards over a great deal of this land, there is still ample room for gladiolus fields, and I am convinced that there is no more beautiful a sight than to see acres upon acres of gladiolus, all in full bloom. Their many different colors form a riot of color that could never be equaled by any artist's brush.

Discrediting the 'Welfare State'

It's Done in Effort to Prevent Legislation Which People Want And Need

By Allan L. Swim

On a radio network forum show I recently said that the government should go much further than it has in providing the people with needed social welfare services.

A Washington woman called the station at the end of the program and suggested that Moscow was the proper place for me.

The implication, of course, was that I was a Communist or, at least, that I was peddling communistic doctrine.

This little incident illustrates the high pitch of feeling which has been generated by arguments and discussion dealing with the "welfare state."

And, unfortunately, this high pitch of feeling has blinded many persons to the issues actually involved.

It should be pointed out that the country is witnessing a clever and

No Hobgoblins in Truman Health Plan

Congressman Biemiller of Wisconsin exposed as a fake the American Medical Association's alleged quotation from Lenin: "Socialized medicine is the keystone of the arch of the Socialist State."

Despite that expose, "Doctors' Trust" propagandists keep right on picturing President Truman's health insurance program as "Socialized Medicine" and "State Medicine." They suggest that Uncle Sam would stand over doctors and their patients with a club, making them take government orders.

The best answer to such propaganda is the actual proposals in the Truman health insurance bill. They are simple:

1. Employers and employees would each pay 1 1/2 per cent payroll tax, like present Social Security pension taxes.

2. Anyone could pick his own doctor, dentist or hospital, just as he does now. If he picked one who had agreed to cooperate with the program, Uncle Sam would pay the bill out of the health insurance fund. If the doctor and patient didn't like Uncle Sam's plan, the patient could pay his own bill.

3. Doctors, dentists and hospitals would still be free to pick their own patients. High-priced medical men could tell Uncle Sam to "go jump in the lake," and continue to serve their wealthy "trade."

4. From general public funds, Uncle Sam would support medical research, and contribute to schools and hospitals which voluntarily accept his aid, and thus train more doctors, dentists, nurses and professional personnel.

There's no compulsion about any of it. Uncle Sam would wield no club. But the people—all the people—would get adequate medical care.—Labor.

concentrated campaign designed to discredit the New Deal of Roosevelt and the Fair Deal of Truman by hanging phony and unpleasant sounding tags on the social welfare portions of the programs.

Those engaged in the campaign obviously believe it easier and more effective to charge that a program is "statism" or "collectivism" than to discuss it on its merits.

They take full advantage of the strained relations between the U.S. and Russia and the drive against Communists in this country to discredit purely domestic proposals advocated by non-Communist liberals.

And they never miss an opportunity to try to sell the idea that legislation designed to aid the bulk of the people also is designed to take away or limit their freedom.

One of the best current illustrations of the "smear" technique is provided by the campaign against federal health insurance.

The American Medical Association and other opponents of the program have dubbed it as "socialized medicine" and as "political medicine."

This has been done despite the fact that many of the strongest supporters of health insurance are strongly opposed to socialized medicine.

It is almost impossible, many of us have learned from experience, to enter into a calm discussion of the insurance plan with an opponent of it.

The minute the subject is mentioned the opponent shouts at you, "Oh, so you're in favor of socialized medicine!"

And the argument is usually over before you can get around to the insurance plan itself.

Involved in the struggle over the "welfare state" are two large groups of persons with entirely different ideas.

One adheres to the theory that the best government is the one which does the least for the people.

The other group believes that the people, through government, should provide themselves with the services they want, need and are willing to pay for.

The former group is the one which hangs out the "statism" and "collectivism" tags whenever possible.

The latter supports such things

Tito Retains Place as Russia's Chief Gadfly, Judging by Papers

By WORLD OVER PRESS

East European correspondents of Worldover Press, wise in the relative importance attached by Moscow to its various world problems still put Marshall Tito near the head of the list. They point out that the move toward abatement of the cold war with the West, whatever its extent, has not been accompanied by any relaxation of hostility toward Tito.

"Renegades"

The press loyal to the Kremlin thunders such denunciations as "Down with the dictatorship of the nationalist renegades of Yugoslavia!" Nova Borba, a paper started by Czech Communists to needle the Yugoslav Communist organ Borba, states that Tito's followers endanger their country's independence, and says, "No Trotskyist innuendoes of the Tito gang will deter the Yugoslav people."

"Sinister"

Borba, meantime, charges that Soviet newspapermen remained in Yugoslavia a full year without sending any news home, and attributes their presence to sinister purposes. The paper complains that when Russia sent Red Army experts to train the Yugoslav forces, Yugoslavia had to pay them from 22,000 to 50,000 dinars a month, tho a Yugoslav general receives only 6,000 at the most.

Big Stakes

Such verbal warfare is more than personal temper; big stakes are involved, in party loyalty and sideline support, when Moshe Piade, Vice President of the Yugoslav Praesidium, accuses Moscow of revising Marx and Lenin; when the Albanian Premier, Hodza, calls Tito's lieutenants "a counter-revolutionary pack"; or when Borba labels Hodza in turn "a demagogue and a trivial bourgeois ignoramus."

The Job Situation

We're in the midst of a period of great prosperity, so the experts say, and yet the latest figures show more than four million Americans are unemployed.

And nine million or more persons are working only part time—many of them not more than 20 hours a week.

If you believe what some of the experts say and the business writers concoct, then the situation isn't serious. It's nothing more than a "normal readjustment."

But if you talk with the four million without jobs and the nine or more million with part-time jobs you'd hear an entirely different story.

We'll go along with the viewpoint of those whose source of income has disappeared through no fault of their own. The situation is serious and it demands our attention.

Some of our leading economists say employment will increase somewhat between now and fall as inventories are built up, which is probably true.

But there have been no real changes in the factors which brought about the present situation. It began developing when prices and profits started increasing faster than wages.

Consumer purchasing power has now reached a dangerously low point and one of two things must occur if we're to avoid real trouble. Prices must be reduced sharply or wages must be increased.

But, you say, prices have been coming down, haven't they? Yes, they have. Between 1939 and last August they increased about 70%. Since last August they have decreased about 3%.

Some of our major industries are in excellent position to hike wages and bolster consumer purchasing power.

Unfortunately, they at present are taking the same short-sighted position they did when they started shoving us into the present mess.

And the unions know that much more than the immediate future of their own members is involved in current wage drives. That's why they're prepared to fight for what they believe to be right and desirable.—The CIO News.

Cheering Landlords Told How to Get Rid of Tenants

Milwaukee Socialists active in the fight for rent control—and there is a decontrol bill pending in the state legislature—are still recovering from the reports of a speech delivered by President William Schmidt of the Property Owners League of Chicago to the Milwaukee County Property Owners' League.

"Once a tenant moves out, the government is powerless to put anyone into vacant property. Your problem is to get your property vacant," and thus get it out from under the shackles of rent controls, Schmidt said.

His elaborate description of how to get rid of tenants involved "selling" the property to a buyer at a fictitious address in a far-off state, so that rent control authorities "will have to find the owner." Meanwhile, the "new owner" does not provide heat, water, or other conveniences.

"Say you have 10 tenants," Mr. Schmidt said to the cheering landlords. "Five people are decent American citizens and will move out. The other five think you have to provide them a nest to live in."

"A little bird doesn't build a nest without work, but some human birds think they're too good for that. They're a bunch of cuckoos. They want to live in another man's property under police compulsion. I object to a cuckoo taking over the nest of somebody else."

Relatively Speaking

A young woman, looking over an apartment, was unable to decide whether her husband would like it. "I shouldn't let that worry you," said the agent. "Remember it's much easier to get a new husband these days than a new apartment."

Distinctive

Freshman: "Why do the janitors at this college wear uniforms?" Sophomore: "So we can tell them from the English professors."

Little Firms Stay Little

Little businessmen now know for sure just how little they are, thanks to the monopoly boys.

The Census Bureau has come out with figures showing that less than 1 per cent of the nation's factories employ nearly 50 per cent of the nation's business.

Production is measured by value added to materials by manufacture into finished articles.

According to the Bureau's latest (1947) census of manufactures, less than 1 per cent of America's factories accounted for about 33 per cent of total employment.

Factories employing less than five persons represented 29 per cent of the number of plants. But they employed only 1.1 per cent of the working force and produced only 1.2 per cent of the value of manufactured goods.

Factories employing less than 10 person represented approximately 50 per cent of the number of plants. But they employed only 3.3 per cent of the working force and produced only 3.2 per cent of the value of manufactured goods.

Is there any wonder that the Celler committee is concerned over growth of monopolies? Is there any wonder that working people are concerned over minimum wages and maximum hours when so few concerns control so much of industry?—The Progressive.

Graduation

A certain old lady in an English village was so concerned about one of the villagers who was unable to write, that she persuaded the schoolmaster to give him some lessons. Later she met the villager and said to him:

"Well, George, I suppose you are now able to read the Bible fairly easily?"

"Lor' bless you, mum," he replied. "I was out of the Bible and into the football news over a week ago!"

The strongest man in the world is the man who stands alone. —Ibsen.